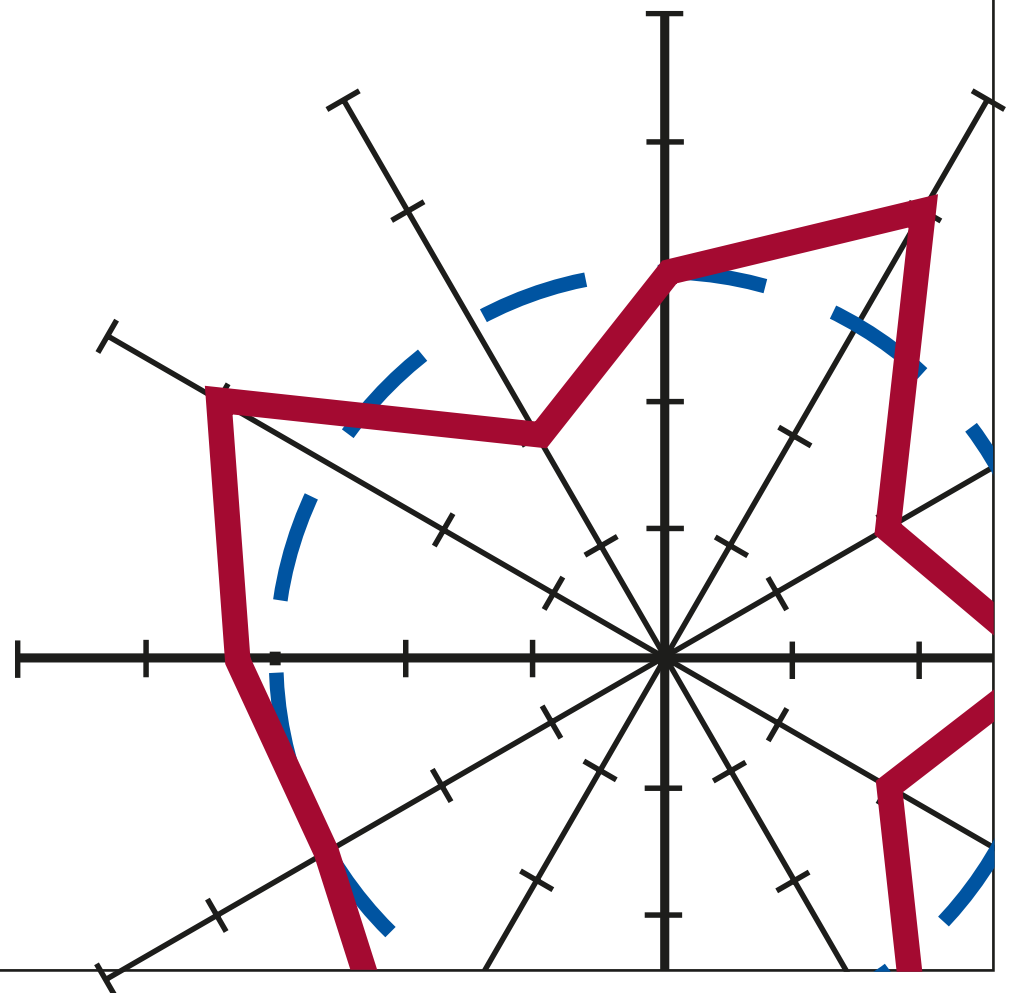

KommunForskning
i Västsverige

Finansiell profil

Färgelanda kommun 2013–2015

Innehåll

Inledning – syfte med rapporten	3
Finansiell analys av kommunerna i Västra Götaland och Hallands län	4
Så tolkar du den finansiella profilen!	17
Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen	18
Finansiell profil över kommunen 2013–2015	19
Finansiella profiler 2015	24
Finansiella nyckeltal 2015	29

Inledning – syfte med rapporten

Denna rapport är ett komplement till den traditionella finansiella analys som återfinns i årsredovisningen. Till skillnad från den typen av analys, som beskriver utvecklingen över tiden, fokuserar denna rapport i första hand på att analysera hur de 55 kommunerna som ingår i Västra Götaland och Hallands län befinner sig finansiellt och har utvecklats i förhållande till varandra under perioden 2013–2015.

Rapportens olika jämförelser görs både på traditionellt vis, men också i form av en speciellt framtagen finansiell profil, vars uppgift är att jämföra finansiella nyckeltal och sammanfattande finansiella perspektiv mellan kommunerna i länen och riket.

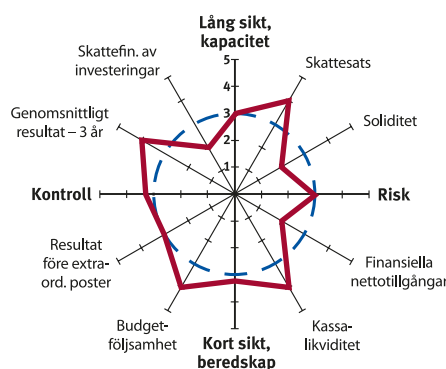
Profilen är konstruerad i form av ett poläradiagram. De innehåller, som beskrivs närmare i rapporten, dels fyra perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal, som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. De finansiella nyckeltalen är sådana nyckeltal som är vanligt förekommande inom kommunsektorn. Profilens struktur och innehåll beskrivs närmare på sidorna 17–18.

Rapportens uppbyggnad

Inledningsvis i rapporten redovisas en finansiell analys av hur kommunerna i Västra Götaland och Halland har utvecklats finansiellt från 2011 till 2013. Analysen kretsar kring de finansiella nyckeltal som används i den finansiella profilen längre fram i rapporten. Här finns också tabeller som försöker beskriva starka och svaga finansiella sidor hos de olika kommunerna.

Efter det inledande avsnittet följer en beskrivning och en förklaring av den finansiella profilen och av de nyckeltal och perspektiv som ingår i den.

Direkt efter beskrivningen av den finansiella profilen görs en analys av kommunens finansiella ställning och utveckling under perioden 2013–2015. Den fokuserar på att jämföra kommunens utveckling gentemot övriga kommuner i Västra Götaland och Halland. Detta görs både via traditionella finansiella nyckeltal och med hjälp av den finansiella profil som tidigare har beskrivits. Målsättningen med avsnittet är att detaljerat belysa starka och svaga finansiella sidor hos kommunen i förhållande både till god ekonomisk hushållning och övriga kommuner i länen.

Därefter följer en sida med en redovisning av kommunens finansiella profiler, både när det gäller i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland och Halland, men också i förhållande till riket. Skälet till att två olika typer av finansiella profiler redovisas, är att det egentligen inte är helt rättvisande att bara konstruera finansiella profiler som beskriver hur kommunerna i Västra Götaland och Halland befinner sig i förhållande till varandra. Därför kompletteras de med finansiella profiler som jämförs mot de ca 150 kommuner i de län eller grupper som i dagsläget använder sig av den finansiella profilen. Värdet för dessa kommuner bör som tidigare nämnts statistiskt ligga mycket nära riksgenomsnittet.

Sedan följer en redovisning av samtliga Västra Götalands och Hallands kommuners finansiella profiler för 2015. Därefter redovisas ett antal finansiella nyckeltal för 2015 sorterad per kommun i bokstavsordning.

Hans Petersson
Kommunforskning i Västsverige

Finansiell analys av kommunerna i Västra Götaland och Hallands län

Kommunerna i Västra Götalands och Hallands län redovisade under 2015 ett genomsnittligt resultat före extraordinära poster som motsvarar 1,9 procent av verksamhetens bruttokostnader. I dessa siffror ingick en återbetalning från AFA Försäkring och det tillfälliga stödet från staten för flyktingsituationen. Justerat för dessa tillskott uppgick resultatet i stället till ca 1,3 procent av verksamhetens bruttokostnader, vilket var i nivå med 2014 resultatnivå. Investeringsvolymen ökade något under 2015, men kunde inte fullt ut finansieras med skatteintäkter. Detta innebär att kommunernas skulder i genomsnitt ökade snabbare än de finansiella tillgångarna.

Syfte med denna analys är att kortfattat beskriva den genomsnittliga finansiella utvecklingen och ställningen under perioden 2013–2015 bland de 55 kommunerna som ingår i Västra Götaland och Hallands län. Analysen ska ses som ett komplement till den finansiella profil som presenteras längre fram i denna rapport.

Resultat före extraordinära poster varierade under perioden

Kommuner och landsting ska sedan 1992 bedriva sin verksamhet enligt god ekonomisk hushållning. En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens bruttokostnader ligga mellan 2–3% över en längre tidsperiod. Med en sådan resultatnivå klarar en kommun av att finansiera större delen av sin tillgångsökning med skatteintäkter, vilket i sin tur leder till att kommunen kan behålla sin finansiella kort- och långsiktiga handlingsberedskap. För expansiva kommuner med stora investeringar bör resultatet i de flesta fall ligga på mellan 3% och 5% om kommunens finansiella handlingsutrymme ska bibehållas. För kommuner med befolkningsminskning kan det däremot räcka med 1–2% i resultat.

I Västra Götalands och Hallands län under 2013 uppgick resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader till 2,3%. Under 2014 försvagades det till 1,2%, för att under 2015 förbättras till 1,9%. Det innebär en försvagning med 0,4 procentenheter under perioden. En förklaring till den varierande resultatutvecklingen i länen var att under 2013 fick kommunerna återbetala försäkringspremier från AFA. Detta skedde inte under 2014. Under 2015 återkom engångsintäkter från AFA, men då inte av samma storlek som under 2013. Flera kommuner har också under perioden haft större realisationsvinster som förbättrade deras resultat och utan dessa hade det genomsnittliga resultatet i länen varit svagare under perioden.

Starkast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens bruttokostnader under 2015 redovisade Mölndal med 6,7%, följt av Tidaholm med 4,7%, Bollebygd med 4,4% och Åmål med 4,0%. Därefter följde Härryda och Lysekil med 3,7% och Grästorp med 3,6%. Alla de uppräknade kommunerna, förutom Härryda, var nya i toppen jämfört med 2014. Totalt redovisade nästan 50% av kommunerna ett resultat över 2% av verksamhetens bruttokostnader, vilket, som tidigare nämnts, torde vara en nivå som långsiktigt kan betraktas som en gräns för god ekonomisk hushållning. Detta var en förbättring jämfört med 2014, då 37% av kommunerna låg över 2%. Under 2013 var det dock 65% av kommunerna som låg över 2%.

Svagast resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens bruttokostnader under 2015 redovisade Orust med –4,6%. Kommunen redovisade dock bl a en stor nedskrivning i sitt resultat, utan den hade man hamnat nära ett nollresultat. Därefter följde Lilla Edet med –0,7%. Tredje och fjärde svagast resultat redovisade Kungälv med –0,6% och Öckerö –0,5%. Det var dessa fyra kommuner som redovisade negativa resultat under 2015. Under 1% i resultat av bruttokostnaderna låg Laholm, Lidköping, Partille, Tanum, Mariestad, Dals-Ed, Munkedal och Färgelanda, vilket inte heller är ett resultat som uppfyller kraven på god ekonomisk hushållning.

Den genomsnittliga resultatnivån i länen för de tre åren mellan 2013 till 2015 hamnade på 1,8% per år. Nivån är på gränsen till vad som kan anses uppfylla grundläggande generella kriterier för god ekonomisk hushållning, nämligen att skatteintäkterna klarar av att finansiera större delen av kommunernas investeringar. Detta innebär i sin tur att kommunerna inte behöver använda sparade medel eller öka sina skulder. 1,8% är dock ett medelvärde. När det gäller nyckeltal i rapporten är variationen stor i länen. Det skall man vara medveten om, när genomsnittet studeras i rapporten.

Det var Mölndal som uppvisade starkast genomsnittligt resultat under de tre senaste åren med i genomsnitt 4,1% per år. Därefter följde Härryda med 3,7%, som i sin tur följdes av Ulricehamn, Skövde, Mark, Lerum, Halmstad, Färgelanda,

Resultat före extraordinära poster*

Procent	2013	2014	2015	Snitt 13-15	Förändr 13-15
Mölnadal	3,2	2,1	6,9	4,1	3,7
Tidaholm	3,5	0,1	4,7	2,8	1,2
Bollebygd	2,0	1,4	4,4	2,6	2,4
Åmål	-2,1	-0,2	4,0	0,6	6,1
Härryda	2,6	4,8	3,7	3,7	1,1
Lysekil	0,4	1,4	3,7	1,8	3,3
Grästorp	2,0	2,0	3,6	2,5	1,6
Svenljunga	0,2	1,7	3,6	1,8	3,4
Ulricehamn	4,8	2,3	3,6	3,6	-1,2
Mark	4,6	2,1	3,4	3,4	-1,2
Tibro	2,2	1,9	3,1	2,4	0,9
Hylte	0,8	1,8	2,9	1,8	2,1
Skara	3,6	1,2	2,9	2,6	-0,7
Bengtstors	2,5	0,1	2,7	1,8	0,2
Falkenberg	3,4	1,9	2,6	2,6	-0,8
Mellerud	2,7	3,2	2,6	2,8	-0,1
Borås	3,1	2,5	2,5	2,7	-0,6
Skövde	4,5	3,5	2,5	3,5	-2,0
Ale	2,4	2,2	2,4	2,3	0,0
Göteborg	2,9	0,4	2,4	1,9	-0,5
Karlsborg	1,8	3,7	2,4	2,6	0,6
Uddevalla	3,0	1,6	2,4	2,3	-0,6
Kungsbacka	2,3	4,1	2,2	2,9	-0,1
Sotenäs	0,2	-2,4	2,2	0,0	2,0
Varberg	3,7	3,2	2,1	3,0	-1,6
Tjörn	3,7	2,7	2,0	2,8	-1,7
Töreboda	-0,5	0,9	2,0	0,8	2,5
Halmstad	4,9	2,4	1,9	3,1	-3,0
Herrljunga	3,8	2,0	1,9	2,6	-1,9
Tranemo	0,4	0,3	1,9	0,9	1,5
Essunga	2,2	-0,7	1,8	1,1	-0,4
Gullspång	3,6	1,9	1,8	2,4	-1,8
Lerum	2,8	4,9	1,8	3,2	-1,0
Strömstad	4,3	1,5	1,7	2,5	-2,6
Trollhättan	1,3	0,0	1,7	1,0	0,4
Vänersborg	1,3	0,9	1,7	1,3	0,4
Götene	2,2	0,3	1,6	1,4	-0,6
Hjo	3,0	2,7	1,6	2,4	-1,4
Vara	2,8	-2,9	1,5	0,5	-1,3
Värgårda	2,5	0,9	1,5	1,6	-1,0
Alingsås	1,7	1,7	1,4	1,6	-0,3
Falköping	3,7	1,2	1,4	2,1	-2,3
Stenungsund	0,0	3,6	1,3	1,6	1,3
Laholm	3,3	1,3	0,9	1,8	-2,4
Lidköping	0,2	-6,9	0,9	-1,9	0,7
Partille	1,8	1,2	0,8	1,3	-1,0
Tanum	1,3	1,2	0,8	1,1	-0,5
Mariestad	2,2	-0,3	0,4	0,8	-1,8
Dals-Ed	2,2	1,1	0,2	1,2	-2,0
Munkedal	1,8	-0,3	0,1	0,5	-1,7
Färgelanda	6,0	3,2	0,0	3,1	-6,0
Öckerö	1,8	1,0	-0,5	0,8	-2,3
Kungälv	2,6	0,3	-0,6	0,8	-3,2
Lilla Edet	0,1	-1,1	-1,0	-0,7	-1,1
Orust	-0,2	-2,7	-4,6	-2,5	-4,4
Medel	2,3	1,2	1,9	1,8	-0,4

* Resultat före extraordinära poster relaterat till verksamhetens bruttokostnader.

Varberg. Alla dessa kommuner redovisade ett genomsnittligt resultat per år som var högre 3,0%, vilket är ett resultat som definitivt uppfyller kriterierna för god ekonomisk hushållning.

Den kommun som uppvisade svagast genomsnittligt resultat före extraordinära poster mellan 2013 till 2015 var Orust med -2,5% per år. Kommunen tyngdes dock av stora nedskrivningar under perioden. Näst svagast resultat redovisade

Lidköping med -1,9%. På grund av stora finansiella placeringar påverkas Lidköping av hur förändringarna blir på de finansiella marknaderna. Resultaten för kommunen har under perioden påverkats både positivt och negativt av att denna utveckling. Lidköping följdes av Lilla Edet med -0,7%. De var dessa kommuner som redovisade ett negativt genomsnittligt resultat under de tre senaste åren. Under 1% i resultat i förhållande till verksamhetens bruttokostnader låg Vara, Munkedal, Åmål, Öckerö, Kungälv, Mariestad, Töreboda och Tranemo, vilket också är ett svagt resultat. Dock hade bland annat Vara kommun stora satsningar på bidrag till statlig infrastruktur, vilket försvagade deras resultat under perioden.

De kommuner som förbättrade sitt resultat före extraordinära poster i relation till verksamhetens bruttokostnader mellan 2013 och 2015 mest var Åmål med 6,1 procentenheter och Mölnadal med 3,7 procentenheter. Större än 1 procentenhets förbättring av resultatet redovisade Svenljunga, Lysekil, Töreboda, Bollebygd, Hylte, Sotenäs, Grästorp, Tranemo, Stenungsund, Tidaholm och Härryda. Av Västra Götaland och Hallands kommuner redovisade 34% en positiv utveckling av resultat före extraordinära poster mellan 2013 och 2015. Detta ska jämföras med 30% mellan perioden 2012 och 2014. Återigen bör poängteras att perioden, till viss del, störs jämförelsemässigt av engångsintäkter.

Svagast utveckling av resultatet under den granskade perioden redovisade Färgelanda. Orust, Kungälv, Halmstad, Strömstad, Laholm, Falköping, Öckerö, Skövde och Dals-Ed. Samtliga dessa kommuner försvagade sitt resultat mer än 2 procentenheter i förhållande till bruttokostnaderna.

Ökande investeringsvolym

Investeringsvolymen är ett nyckeltal som tillsammans med resultatet förklarar utvecklingen för flera balansräkningsorienterade nyckeltal, exempelvis soliditet, som återfinns i en finansiell analys. För investeringarna storlek ska bli jämförbart mellan kommunerna i gruppen har investeringarna relateras till verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun ligger under en längre period, 5-10 år, numera runt 9%, när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora, speciellt i mindre kommuner, där större investeringar påverkar kraftigt de enskilda åren. Siffrorna påverkas också om en kommun har stor del av sin investeringstyngda verksamhet i bolagsform.

Den genomsnittliga investeringsvolymen i Västra Götalands och Hallands län ökade under den granskade perioden. Relateras årets investeringar till verksamhetens nettokostnader redovisade länen ett genomsnitt på 8% under 2013. Den ökade till 9% under 2014, för att under 2015 stiga till 10%. Det innebar ett en genomsnittlig investeringsvolym på 9% per år under perioden.

En genomsnittlig investeringsvolym på 9% per år mellan 2013 och 2015 för kommunerna i Västra Götaland och Hallands län innebar att länen låg ungefär som andra län/kommungrupper där finansiella profiler också har tagits fram. Det flesta grupper eller län ligger som tidigare nämnts runt 8-9% per år. Generellt är det så att kommunerna kring storstäderna redovisar högre investeringsvolym än snittet i riket. Detta märks bland annat i Stockholms- och Skånerregionen, där genomsnittet låg på 12% respektive 10% per år mellan 2013 till 2015.

Investeringsvolym 2013–2015 *

Procent	2013	2014	2015	Snitt 13–15
Orust	11	16	33	20
Skövde	14	16	20	17
Härryda	14	18	17	16
Stenungssund	7	23	17	16
Tanum	10	17	16	14
Kungsbacka	13	20	9	14
Kungälv	9	18	15	14
Sotenäs	21	10	11	14
Tjörn	13	17	10	13
Ale	6	12	20	13
Hjo	8	12	16	12
Falköping	14	11	10	12
Halmstad	13	10	12	12
Tranemo	9	9	17	12
Bengtstors	10	12	10	11
Vara	15	11	6	11
Lerum	13	11	7	10
Mölnadal	12	11	8	10
Grästorps	4	19	7	10
Varberg	7	11	12	10
Göteborg	8	11	9	9
Lidköping	8	8	11	9
Skara	8	5	14	9
Strömstad	7	10	9	9
Falkenberg	8	7	10	8
Hylte	11	9	5	8
Vänersborg	8	7	10	8
Borås	8	8	8	8
Mariestad	7	8	9	8
Essunga	11	5	7	8
Karlsborg	6	11	6	8
Laholm	11	7	5	8
Uddevalla	10	7	6	8
Bollebygd	6	7	9	7
Töreboda	6	6	9	7
Dals-Ed	3	7	10	7
Tidaholm	6	5	9	7
Ulricehamn	6	5	9	7
Vårgårda	6	5	9	7
Götene	4	6	9	6
Herrljunga	6	7	6	6
Mark	6	6	6	6
Partille	4	6	8	6
Alingsås	7	5	5	6
Munkedal	6	3	8	6
Gullspång	5	3	6	5
Mellerud	5	0	9	5
Trollhättan	5	4	5	5
Svenljunga	4	3	6	4
Öckerö	3	4	6	4
Lilla Edet	3	5	4	4
Lysekil	3	3	5	4
Tibro	4	4	2	3
Färgelanda	4	2	3	3
Åmål	3	3	3	3
Medel	8	9	10	9

* Investeringar relaterat till verksamhetens nettokostnader

De kommuner som investerade mest i förhållande till sina nettokostnader mellan 2013 och 2015 var Orust med i genomsnitt 20% per år. Därefter följde Skövde med 17%, Härryda och Stenungssund med 16%, Tanum, Kungsbacka, Kungälv och Sotenäs med 14% per år. En tredjedel av kommunerna i länen investerade under perioden högre än 10% i genomsnitt per år. Det är ett högt värde historiskt sett.

De kommuner som investerade minst under perioden var

Färgelanda, Åmål, Tibro, Lysekil, Lilla Edet, Svenljunga och Öckerö med 3% till 4% i snitt per år. Flera av dessa kommuner är sådana som har sin fastighetsförvaltning och annan investeringsintensiv verksamhet i bolagsform, med det finns också bland de uppräknade kommunerna sådana som på grund av det ekonomiska läget har dragit ner på sina investeringar.

Försvagad skattefinansieringsgrad av investeringarna

När den löpande driften har finansierats bör en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar. Detta mäts genom nyckeltalet ”skattefinansieringsgraden av investeringarna”. Nyckeltalet innebär att årets resultat plus årets avskrivningar ställs i relation till årets investeringar. Redovisas ett värde hos nyckeltalet på 100% eller mer, innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100% kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Västra Götaland och Hallands läns genomsnittliga skattefinansieringsgrad av årets investeringar försvagades under perioden. Under 2013 kunde kommunerna i länen i genomsnitt finansiera 108% av årets investeringar med skatteintäkter. Under 2014 försvagades nyckeltalet till 87% för att under 2015 hamna på 88%. Tillsammans innebär detta att kommunerna i länen likvidmässigt under perioden nästan kunde finansiera samtliga sina investeringar med de skatteintäkter som finns kvar när den löpande driften var finansierad. Den genomsnittliga skattefinansieringsgraden för länen blev 94% per år under den studerade perioden.

Spridningen var dock stor bland kommunerna i länen. Nästan 64% av kommunerna fick under perioden finansiera en del av sina investeringar via ökad skuldsättning och/eller minskade likvida medel. I många fall används också realisationsvinster från försäljningar av anläggningstillgångar för att finansiera investeringar.

Skattefinansieringsgraden varierar liksom övriga nyckeltal kraftigt mellan olika kommuner i länen. Nyckeltalet är både beroende av vilket resultat och vilken investeringsvolym kommunen uppvisar. Det är också på det viset att de olika kommunerna befinner sig i olika investeringsfaser, vilket gör att skattefinansieringsgraden bör studeras över en längre tidsperiod för att några slutsatser ska kunna dras. Enskilda år kan variera kraftigt, speciellt i mindre kommuner, eftersom investeringar i fastigheter och anläggningar där slår hårdare mot nyckeltalet.

Med tanke på ovanstående är det mer intressant att studera hela perioden än att fokusera på enskilda år i analysen. Starkast genomsnittlig skattefinansieringsgrad mellan 2013 till 2015 hade Färgelanda, Mellerud, Tibro, Gullspång, Lysekil, Dals-Ed, Tidaholm och Ulricehamn med ett genomsnittligt års snitt på över 130%. De flesta av dessa kommuner hade dock en investeringsnivå som var lägre än genomsnittet i länen. Flertalet låg mellan 3% till 6% i förhållande till nettokostnaderna, jämfört med snittet för länen som låg på nästan 9%.

Svagast skattefinansieringsgrad uppvisade Orust, Lilla Edet, Lidköping, Kungälv, Stenungssund, Tjörn, Hjo, Vara, Härry-

Skattefinansieringsgrad av investeringarna *

Procent	2013	2014	2015	Snitt 13-15
Färgelanda	290	304	112	235
Mellerud	180	400	89	223
Tibro	152	131	287	190
Gullspång	192	255	90	179
Lysekil	159	161	160	160
Dals-Ed	300	91	47	146
Tidaholm	174	98	136	136
Ulricehamn	153	147	95	132
Hylte	65	99	217	127
Mark	145	94	120	120
Grästorps	166	38	148	117
Herrljunga	151	89	109	116
Möndal	81	73	190	115
Svenljunga	50	165	109	108
Bollebygd	115	89	110	105
Värgårda	133	112	68	104
Strömstad	175	59	71	102
Karlsborg	106	77	116	100
Åmål	-16	76	222	94
Laholm	81	100	100	94
Lerum	67	108	104	93
Öckerö	165	85	28	93
Götene	158	48	68	91
Borås	105	80	88	91
Falkenberg	98	98	66	87
Uddevalla	75	74	113	87
Alingsås	67	102	90	86
Halmstad	91	88	76	85
Skara	101	98	48	82
Mariestad	143	46	49	79
Essunga	65	72	97	78
Ale	124	70	39	78
Bengtstors	90	47	90	76
Tranemo	109	67	51	76
Varberg	106	65	55	75
Munkedal	89	89	47	75
Partille	105	78	42	75
Kungsbacka	62	57	104	74
Töreboda	58	90	75	74
Trollhättan	81	52	88	74
Skövde	97	73	47	72
Sotenäs	45	61	111	72
Vänersborg	79	78	60	72
Falköping	76	58	72	69
Tanum	94	56	56	69
Göteborg	86	37	70	64
Härryda	65	65	61	64
Vara	57	11	120	63
Hjo	92	58	37	62
Tjörn	67	44	67	59
Stenungsund	75	42	40	52
Kungälv	94	28	28	50
Lidköping	81	-38	66	36
Lilla Edet	69	16	16	34
Orust	44	14	-1	19
Medel	108	87	88	94

* Resultat före extraordinära poster plus avskrivningar relaterat till årets investeringar exklusive försäljningar.

da och Göteborg. Dessa kommuner låg under 65% i genomsnitt mellan 2013 och 2015. De flesta av dessa kommuner hade en högre investeringsvolym än genomsnittet, vilket till viss del förklarade den svagare skattefinansieringsgraden av investeringarna.

Förbättrad soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens

tillgångar som har finansierats med egna medel i form av eget kapital. Ju högre soliditet, desto lägre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används ”soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt” för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen. Det ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Soliditet *

Procent	2013	2014	2015	Förändr 13-15
Halmstad	61	62	62	1
Herrljunga	31	34	43	12
Möndal	34	35	38	4
Mark	29	33	36	7
Skövde	35	37	36	1
Lidköping	44	36	35	-9
Tidaholm	25	26	29	4
Ulricehamn	25	28	29	4
Vara	30	28	29	-1
Kungsbacka	23	26	28	5
Partille	11	14	27	16
Härryda	19	25	26	7
Strömstad	22	22	25	3
Tibro	17	20	24	7
Sotenäs	24	23	23	-1
Laholm	18	21	22	4
Varberg	20	21	22	2
Alingsås	15	18	21	6
Trollhättan	15	17	20	5
Borås	20	18	19	-1
Tranemo	16	17	19	3
Hjo	12	16	17	5
Falkenberg	6	14	16	10
Göteborg	11	11	16	5
Lerum	11	14	16	5
Ale	8	12	15	7
Essunga	10	11	15	5
Töreboda	8	11	14	6
Dals-Ed	7	9	12	5
Kungälv	11	11	11	0
Svenljunga	2	5	11	9
Tanum	10	10	11	1
Värgårda	4	7	10	6
Bollebygd	2	5	9	7
Vänersborg	3	6	9	6
Götene	1	4	8	7
Skara	0	4	8	8
Uddevalla	1	5	8	7
Öckerö	17	8	8	-9
Bengtstors	1	2	6	5
Falköping	1	4	6	5
Karlsborg	-9	0	5	14
Tjörn	-7	-2	2	9
Grästorps	-13	-5	0	13
Mellerud	-12	-6	-1	11
Stenungsund	-10	-5	-1	9
Hylte	-21	-13	-8	13
Munkedal	-12	-10	-8	4
Orust	-6	-8	-10	-4
Mariestad	-22	-17	-13	9
Färgelanda	-30	-23	-19	11
Lysekil	-32	-27	-20	12
Åmål	-46	-41	-27	19
Gullspång	-42	-36	-28	14
Lilla Edet	-30	-29	-28	2
Medel	7	9	12	5

* Eget kapital i förhållande till totala tillgångar.

Västra Götaland och Hallands läns genomsnittliga soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser låg under 2013 på 7%. Under 2014 förbättrades den med 2 procentenheter till 9% för att under 2015 ytterligare stiga med 3 procentenheter till 12%. Ett viktigt skäl till förbättringen under perioden var, förutom en relativt god skattefinansieringsgrad av investeringarna, att pensionsförpliktelserna inom linjen minskade för första gången sedan de infördes 1998.

Starkast soliditet under 2015 redovisade Halmstad med 62%, Herrljunga med 43%, följd av Mölndal med 38%, Mark och Skövde med 36% samt Lidköping med 35%.

Svagast soliditet under 2015 uppvisade Lilla Edet och Gullspång med -28% och Åmål med -27%. Fjärde svagast soliditet redovisade Lysekil med -20%. Dessa fyra kommuner följdes av Färgelanda med -19% och Mariestad med -13%. Totalt 20% av kommunerna i länen redovisade en negativ soliditet när samtliga pensionsförpliktelser inkluderas i måttet. Jämfört med 2014 var detta en liten förbättring.

Av kommunerna i länen var det 11% som under perioden försvagade sin soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt mellan 2013 och 2015. Försvagningarna redovisades i Lidköping, Öckerö, Orust, Vara, Sotenäs och Borås. Här återfinns kommuner med både med starka och svaga soliditetsnivåer.

Det var 86% av kommunerna som förbättrade sin soliditet. Störst förbättring av soliditeten under perioden redovisade Åmål, Partille, Karlsborg, Gullspång, Grästorp och Hylte. Några av dessa kommuner ökade dock sin soliditet på grund av stora realisationsvinster.

Soliditet är dock svår att jämföra mellan kommuner, då bland annat en eventuell upplåning som vidareutlånas till kommunala bolag påverkar soliditeten i negativ riktning. Vidare påverkas också soliditetsmättet av vilka olika organisationslösningar kommunerna valt bland annat för sina kommunala bolag.

Förbättrad kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. I detta nyckeltal relateras kommunens omsättningstillgångar, som ska omsättas inom ett år, till de skulder som ska omsättas inom ett år. Kassalikviditeten bör aldrig analyseras som ett eget nyckeltal utan ställas i relation till soliditetens utveckling. En ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Nyckeltalet innefattar inte exploateringstillgångar samt lager och förråd.

Länens genomsnittliga kassalikviditet försvagades mellan 2013 och 2015 med 4 procentenheter från 113% till 109%. Ett värde på 109% under 2015 innebar att kortfristiga fordringar och likvida medel översteg kortfristiga skulder. Den genomsnittliga nivån på kassalikviditeten i länen är mer än tillfredsställande ur risksynpunkt, eftersom det i kommunernas kortfristiga skulder ingår en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. En tumregel är dock att om en kommun hamnar under 60% måste kommunen ibland nyttja en eventuell checkkredit, d v s låna

Kassalikviditet

Procent	2013	2014	2015	Förändr 13-15
Lidköping	585	662	660	75
Halmstad	210	200	275	65
Alingsås	286	272	266	-20
Mark	185	181	228	43
Tibro	208	178	179	-29
Partille	228	208	178	-50
Lerum	131	152	148	17
Öckerö	173	160	143	-30
Laholm	158	146	140	-18
Bollebygd	106	88	135	29
Strömstad	85	129	124	39
Borås	133	109	123	-10
Bengtsfors	116	106	122	6
Orust	125	91	110	-15
Mölndal	96	90	103	7
Tidaholm	101	93	102	1
Herrljunga	97	96	101	4
Hylte	57	98	101	44
Grästorp	75	89	95	20
Sotenäs	70	73	95	25
Tjörn	77	68	94	17
Kungälv	137	90	93	-44
Åmål	113	96	92	-21
Svenljunga	60	74	90	30
Karlsborg	85	59	89	4
Lysekil	82	74	89	7
Töreboda	89	86	89	0
Essunga	69	85	85	16
Vara	72	76	85	13
Gullspång	78	79	83	5
Färgelanda	93	81	82	-11
Falkenberg	89	90	81	-8
Göteborg	66	70	81	15
Tanum	115	89	81	-34
Götene	121	105	79	-42
Ulricehamn	142	96	76	-66
Lilla Edet	115	78	74	-41
Dals-Ed	82	79	72	-10
Mellerud	67	60	72	5
Vänersborg	88	80	72	-16
Skara	73	62	71	-2
Skövde	48	44	71	23
Falköping	82	100	68	-14
Munkedal	40	79	68	28
Trollhättan	118	158	68	-50
Mariestad	62	59	67	5
Uddevalle	41	55	64	23
Kungsbacka	123	75	62	-61
Ale	86	75	61	-25
Värgårda	44	45	58	14
Tranemo	90	81	57	-33
Varberg	96	107	56	-40
Stenungssund	92	30	52	-40
Hjo	43	72	40	-3
Härryda	72	33	32	-40
Medel	113	107	109	-3

* Omsättningstillgångar exklusive förråd i relation till kortfristiga skulder.

kortsiktigt. Kommunen blir då mer känslig för eventuella snabba ränteförändringar. Det innebär dock inte att kommunen kan finansiera sina utbetalningar.

Kassalikviditeten varierade i de två länen mellan 660% och 32%. Starkast kassalikviditet under 2015 hade Lidköping med 660%, därefter följde Halmstad med 275%, Alingsås med 266%, Mark med 228% och på femte plats Tibro med 179%.

Svagast likviditet under 2015 redovisade Härryda med 32%, Hjo med 40%, Stenungssund med 52% och Varberg med 56%. Kommuner med låg likviditet kan dock medvetet ha valt att ligga på en lägre nivå och komplettera med upplåning i någon form av kortfristig kredit. Därför är det viktigt att kommunens likviditet studeras ihop med soliditeten, eftersom likviditeten kan förbättras via upplåning eller försvagas via att amorteringar görs på kommunens skulder. Detta påverkar kommunens kortsiktiga betalningsberedskap, men påverkar samtidigt den långsiktiga betalningsberedskapen i form av soliditeten.

Försvagade finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla de finansiella tillgångar i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt, nämligen samtliga omsättningstillgångar, långfristiga placeringar och fordringar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa har sedan relaterats till verksamhetens bruttokostnader för att en jämförelse ska kunna ske kommuner emellan. Måttet är intressant eftersom det speglar den tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåttet och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”. I måttet elimineras också vidareutlåning inom kommunkoncernen. Genom att analysera finansiella nettotillgångar tillsammans med soliditet och kassalikviditet får man en bra bild av kommunernas finansiella handlingsutrymme.

De genomsnittliga finansiella nettotillgångarna relaterade till verksamhetens bruttokostnader i länen försvagades under perioden med 3 procentenheter från -8% till -11%. En förklaring till detta, var en ökad investeringsvolym i ett antal kommuner som inte riktigt kunde finansieras med skatteintäkter eller försäljningsinkomster, utan fick finansieras via likvida medel och/eller ökade skulder.

Starkast värde under 2015 när det gäller finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens bruttokostnader redovisade Lidköping med 43%, följda av Halmstad med 41%. Tredje starkast var Trollhättan med 36% följt av Alingsås med 32%. Positiva värden avseende finansiella nettotillgångar redovisades av 30% av kommunerna. Detta var liten en försvagning jämfört med 2014.

Kommuner med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras ofta också av en god soliditet, men den finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar.

Svagast värde avseende finansiella nettotillgångar relaterat till verksamhetens bruttokostnader under 2015 uppvisade Orust med -69%, följt av Tanum med -66%, Sotenäs med -53% och Stenungssund med -44%. Med dessa kommuner är det oftast tvärtom. Förutom en ofta svag soliditet utmärks kommunerna ibland av att de har en stor del av sina tillgångar som anläggningstillgångar. Sotenäs och Tanum har ingen speciellt svag soliditet, utan en stor del av sina tillgångar i fastigheter och anläggningar. De andra kommunerna har däremot både en relativt svag soliditet och finansiella nettotillgångar.

Finansiella nettotillgångar *

Procent	2013	2014	2015	Förändr 13-15
Lidköping	54	45	43	-11
Halmstad	49	45	41	-8
Trollhättan	42	37	36	-6
Alingsås	36	33	32	-4
Herrljunga	29	25	25	-4
Mark	24	23	22	-2
Tibro	18	18	20	2
Laholm	5	5	18	13
Mölnadal	14	16	18	4
Ulricehamn	14	16	14	0
Borås	22	18	14	-8
Svenljunga	10	11	13	3
Varberg	20	16	10	-10
Partille	14	12	7	-7
Öckerö	15	13	7	-8
Götene	5	8	4	-1
Strömstad	6	4	-1	-7
Essunga	-4	-2	-2	2
Skara	4	7	-2	-6
Åmål	-2	-3	-2	0
Vara	2	-3	-3	-5
Töreboda	-5	-4	-8	-3
Uddevalle	-4	-9	-8	-4
Vårgårda	-8	-8	-9	-1
Färgelanda	-17	-13	-11	6
Gullspång	-15	-9	-11	4
Lysekil	-15	-13	-11	4
Falkenberg	-10	-10	-12	-2
Karlsborg	-5	-14	-14	-9
Hjo	-13	-8	-16	-3
Tidaholm	-21	-20	-17	4
Vänersborg	-14	-15	-18	-4
Ale	-5	-6	-20	-15
Munkedal	-18	-17	-20	-2
Göteborg	-17	-19	-21	-4
Kungsbacka	-15	-23	-21	-6
Bengtsfors	-19	-24	-24	-5
Lilla Edet	-20	-24	-24	-4
Grästorps	-21	-28	-25	-4
Mellerud	-32	-27	-25	7
Bollebygd	-30	-28	-26	4
Mariestad	-26	-28	-27	-1
Lerum	-28	-31	-29	-1
Tranemo	-27	-25	-31	-4
Dals-Ed	-32	-30	-32	0
Falköping	-32	-33	-32	0
Kungälv	-7	-22	-32	-25
Härryda	-25	-29	-33	-8
Skövde	-33	-28	-34	-1
Tjörn	-32	-38	-38	-6
Hylte	-47	-47	-41	6
Stenungssund	-27	-38	-44	-17
Sotenäs	-56	-54	-53	3
Tanum	-60	-61	-66	-6
Orust	-50	-60	-69	-19
Medel	-8	-9	-11	-3

* Se beskrivning sidan 18.

Skattesatsen ökade under perioden

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i länen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ett ökat skatteuttag. Det är samtidigt viktigt att klargöra att storleken på skatteuttaget i stor utsträckning är en ideologisk fråga.

Primärkommunal skattesats

Procent	2013	2014	2015	Förändr 13-15
Partille	19,96	19,96	19,96	0,00
Mölnadal	20,26	20,26	20,26	0,00
Varberg	20,33	20,33	20,33	0,00
Halmstad	20,43	20,43	20,43	0,00
Laholm	20,58	20,58	20,58	0,00
Härryda	20,62	20,62	20,62	0,00
Lerum	20,65	20,65	20,65	0,00
Öckerö	20,76	20,76	20,76	0,00
Lidköping	20,86	20,86	20,86	0,00
Skövde	20,56	20,86	20,86	0,30
Tranemo	20,57	20,57	21,00	0,43
Ulricehamn	21,05	21,05	21,05	0,00
Borås	21,06	21,06	21,06	0,00
Falkenberg	21,10	21,10	21,10	0,00
Skara	20,82	20,82	21,10	0,28
Göteborg	21,12	21,12	21,12	0,00
Töreboda	20,97	21,12	21,12	0,15
Mark	21,21	21,21	21,21	0,00
Tibro	20,71	21,21	21,21	0,50
Tjörn	21,21	21,21	21,21	0,00
Vårgårda	21,21	21,21	21,21	0,00
Mariestad	21,26	21,26	21,26	0,00
Vara	21,27	21,27	21,27	0,00
Karlsborg	21,07	21,32	21,32	0,25
Kungsbacka	21,33	21,33	21,33	0,00
Alingsås	21,36	21,36	21,36	0,00
Kungälv	21,44	21,44	21,44	0,00
Hylte	21,45	21,45	21,45	0,00
Trollhättan	20,96	20,96	21,56	0,50
Tanum	21,56	21,56	21,56	0,00
Essunga	21,57	21,57	21,57	0,00
Grästorp	21,57	21,57	21,57	0,00
Hjo	21,57	21,57	21,57	0,00
Bollebygd	21,59	21,59	21,59	0,00
Falköping	21,60	21,60	21,60	0,00
Stenungssund	21,64	21,64	21,64	0,00
Götene	21,77	21,77	21,77	0,00
Ale	21,87	21,87	21,87	0,00
Strömstad	21,91	21,91	21,91	0,00
Herrljunga	22,16	22,16	21,94	-0,22
Sotenäs	21,31	21,31	21,99	0,68
Tidaholm	22,07	22,07	22,07	0,00
Svenljunga	22,15	22,15	22,15	0,00
Uddevalla	21,66	21,91	22,16	0,50
Vänersborg	22,21	22,21	22,21	0,00
Färgelanda	22,76	22,26	22,26	-0,50
Lilla Edet	22,37	22,37	22,37	0,00
Lysekil	22,06	22,46	22,46	0,40
Åmål	22,46	22,46	22,46	0,00
Gullspång	22,49	22,49	22,49	0,00
Mellerud	22,60	22,60	22,60	0,00
Munkedal	22,83	22,83	22,68	-0,15
Orust	22,46	22,46	22,71	0,25
Bengtstors	22,42	22,42	22,92	0,50
Dals-Ed	23,21	23,21	23,21	0,00
Medel	21,46	21,48	21,52	0,06

Den genomsnittliga skattesatsen i länen ökade mellan 2013-2015 från 21,46 kronor till 21,52 kronor. Skattehöjningar gjordes under perioden i Bengtstors, Karlsborg, Lysekil, Orust, Skara, Skövde, Sotenäs, Tibro, Tranemo, Trollhättan, Töreboda och Uddevalla. Skattesänkning gjordes i Färgelanda, Herrljunga och Munkedal.

Skatten varierade under 2015 mellan 19,96 kr och 23,21 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade Partille med 19,96 kr följt av Mölnadal med 20,26 kr. Högst

Borgensåtagande *

Procent	2013	2014	2015	Förändr 13-15
Åmål	121	147	153	32
Strömstad	129	133	139	10
Trollhättan	91	137	137	46
Alingsås	121	116	109	-12
Öckerö	104	100	107	3
Lysekil	93	92	100	7
Sotenäs	82	84	82	0
Partille	68	77	80	12
Mölnadal	79	77	77	-2
Halmstad	46	45	70	24
Tjörn	71	72	68	-3
Lilla Edet	77	70	65	-12
Herrljunga	64	57	61	-3
Bollebygd	41	59	57	16
Kungsbacka	53	56	56	3
Götene	56	57	54	-2
Karlsborg	37	42	51	14
Töreboda	48	46	46	-2
Grästorp	30	34	45	15
Laholm	50	50	45	-5
Vänersborg	45	45	45	0
Tidaholm	47	43	44	-3
Dals-Ed	39	36	43	4
Mark	43	42	43	0
Orust	46	44	41	-5
Mariestad	41	41	39	-2
Gullspång	31	31	38	7
Essunga	44	40	37	-7
Svenljunga	32	38	37	5
Tanum	33	36	37	4
Stenungssund	37	39	35	-2
Vårgårda	36	38	35	-1
Tibro	21	37	34	13
Färgelanda	36	36	33	-3
Hjo	22	31	33	11
Munkedal	30	32	33	3
Bengtstors	34	33	29	-5
Ale	39	28	26	-13
Vara	15	24	26	11
Mellerud	27	25	23	-4
Falköping	23	20	22	-1
Kungälv	24	19	22	-2
Tranemo	22	21	20	-2
Skövde	16	19	18	2
Varberg	19	18	17	-2
Hylte	17	17	16	-1
Uddevalla	18	16	14	-4
Göteborg	11	13	13	2
Ulricehamn	8	4	11	3
Falkenberg	12	11	10	-2
Skara	13	13	10	-3
Härryda	5	5	8	3
Borås	7	6	7	0
Lidköping	36	11	7	-29
Lerum	4	4	5	1
Medel	44	45	46	2

* Borgensåtagande i procent av verksamhetens bruttokostnader.

skatt hade Dals-Ed 23,21 kr följt av Bengtstors med 22,92 kr.

Borgensåtagande ökade under perioden

Borgensåtagande i förhållande till verksamhetens bruttokostnader är ett risknyckeltal. Kommuner med högt borgensåtagande bör ha god kontroll på de kommunala bolag som kommunen har gått i borgen för. Nyckeltalet finns inte med i den finansiella profilen.

Kommunerna i Västra Götaland och Halland redovisade under perioden ökande borgensåtaganden relaterat till verksamhetens bruttokostnader. Kommunerna i länen redovisade ett genomsnittligt värde på 44% under 2013. Det ökade till 45% under 2014 och till 46% under 2015.

De kommuner i länen som under 2015 hade beviljat mest i borgensåtaganden i relation till verksamhetens bruttokostnader var Åmål med 153%, Strömstad med 139%, Trollhättan med 137%, Alingsås med 109% och Öckerö med 107%. Lägst borgensåtaganden i relation till verksamhetens bruttokostnader hade beviljats av Lerum med 5% samt Borås och Lidköping med 7%.

Det var nästan hälften av kommunerna i länen som under perioden minskade sina borgensåtaganden. Mest minskade Lidköping, Ale, Alingsås, Lilla Edet, Essunga. Det var 7% av kommunerna som uppvisade oförändrad nivå och resterande 43% ökade sina borgensåtaganden. Mest ökade Trollhättan, Åmål och Halmstad.

Varierad budgetföljsamhet

Budgetföljsamhet är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. När det gäller budgetföljsamhet, mättes den under 2013, utifrån resultatraden "verksamhetens nettokostnader" i resultaträkningen. Från och med 2014 mäts budgetutfallet för "nämndernas verksamhet exklusive centralt budgeterade finansiella verksamhetsposter". Anledningen till detta är att fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster såsom försäljningar, skatteintäkter och finansnetto. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens bruttokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna i analysen. En budgetavvikelse på plus eller minus 1% utgör normalt inga större problem, utan det är stora negativa budgetavvikelser på nämndnivå som bör undvikas

När det gäller ovanstående genomsnittliga budgetavvikelse i länen varierade den under perioden. Under 2013 uppgick den till 1,4%, under 2014 till 0,2% och 2015 till 0,3%.

Sammanfattningsvis

Kommunerna i Västra Götalands och Hallands län redovisade under 2015 ett genomsnittligt resultat före extraordinära poster som motsvarade 1,9 procent av verksamhetens bruttokostnader. I dessa siffror ingick en återbetalning från AFA Försäkring och det tillfälliga stödet från staten för flyktingsituationen. Justerat för dessa tillskott uppgick resultatet i stället till ca 1,3 procent av verksamhetens bruttokostnader, vilket var i nivå med 2014 resultatnivå. Investeringsvolymer ökade något under 2015, men kunde inte fullt ut finansieras med skatteintäkter. Detta innebar att kommunernas skulder ökade snabbare än de finansiella tillgångarna.

Med tanke på de stora demografiska förändringar som väntas de kommande åren borde resultatnivån legat något högre under 2015. Enligt SCB:s befolkningsprognos kommer de beräknade demografiska behoven att överstiga 1 procent årligen i genomsnitt de kommande femton åren. Fram till 2020 ligger genomsnittet på 1,6 procent per år. Det kan jämföras med 0,5 procent per år för åren 2000 till 2012. Detta och en hög investeringsvolym under de närmaste åren måste finansieras och en viktig grundpelare är då att redo-

Budgetavvikelse *

Procent	2013	2014	2015
Tidaholm	1,0	0,0	3,2
Dals-Ed	2,0	-0,3	2,0
Möndal	0	0	1,9
Ulricehamn	3,3	0,7	1,9
Kungsbacka	4,4	7,0	1,8
Götene	-0,7	-0,7	1,7
Mark	3,5	1,9	1,5
Bollebygd	2,4	0,5	1,4
Varberg	2,2	0,7	1,4
Herrljunga	1,3	0,8	1,3
Lerum	1,6	3,1	1,3
Lidköping	1,5	-3,6	1,2
Skövde	4	2,1	1
Grästorp	0,5	0,3	0,9
Tanum	0,0	0,2	0,9
Tjörn	2,1	0,6	0,9
Tranemo	-1,3	-0,7	0,9
Uddevalla	2,6	1,2	0,9
Vara	2,3	-3,4	0,9
Falkenberg	2,9	0,0	0,8
Halmstad	3,5	1,9	0,8
Härryda	3,3	2,6	0,8
Svenljunga	2,9	1,5	0,8
Tibro	2,0	1,3	0,8
Töreboda	0,8	0,0	0,8
Trollhättan	3,0	0,2	0,7
Åmål	0,8	-1,2	0,7
Göteborg	2,9	0,1	0,5
Falköping	0,0	1,4	0,4
Ale	1,7	1,7	0,3
Bengtsfors	1,6	0,7	0,2
Karlsborg	-2,2	0,8	0,2
Skara	2,9	0,1	0,2
Sotenäs	-0,3	0,6	0,2
Strömstad	1,6	-0,7	0,2
Vänersborg	1,0	-0,7	0,2
Hylte	-1,0	1,0	0,1
Alingsås	-0,3	1,1	-0,1
Hjo	0,3	-0,4	-0,1
Stenungssund	1,3	0,3	-0,1
Öckerö	2,5	0,5	-0,2
Värgårda	-1,2	-0,8	-0,3
Essunga	0,0	0,0	-0,4
Laholm	2,1	1,0	-0,4
Partille	1,4	-0,1	-0,4
Mariestad	2,8	-1,2	-0,5
Gullspång	1,9	0,2	-0,6
Lysekil	-0,3	0,6	-0,7
Mellerud	0,4	0,4	-0,8
Kungälv	2,0	-0,7	-1,1
Borås	-0,6	-1,0	-1,2
Färgelanda	3,0	-0,4	-1,4
Lilla Edet	-0,3	-1,1	-1,8
Munkedal	2,4	-0,9	-2,7
Orust	-0,5	-5,8	-5,8
Medel	1,4	0,2	0,3

* Budgetutfall mättes under 2013 som resultatraden "verksamhetens nettokostnader" relaterat till "verksamhetens bruttokostnader". Från och med 2014 mäts budgetutfallet för nämndernas verksamhet exklusive centralt budgeterade finansiella verksamhetsposter.

visa ett resultat som finansierar merparten av investeringarna för att slippa öka skuldsättningen alltför kraftigt i kommunen. Då kommer framtida generationer inte tvingas finansiera var tidigare generationer har konsumerat, utan kan få använda sina skatteintäkter fullt ut för egen konsumtion.

När det gäller resultatnivå och finansiellt handlingsutrymme finns ganska stora skillnader mellan enskilda kommuner i Västra Götaland och Hallands län. Det finns få kommuner som har samma finansiella förutsättningar. De 55 kommunerna i de två länen har utifrån 2013 till 2015 års räkenskaper inordnats i en matris på nästa sida (tabell 1) som innehåller nio grupper. Den bygger dels på kommunens finansiella resultat under de tre senaste åren och kommunens finansiella ställning i form av soliditet. Matrisen är dock subjektiv eftersom den bygger på vad författaren anser vara stark och svag finansiellt resultat och ställning. Matrisen ska därför läsas och tolkas utifrån detta.

Nytt från förra året var att matrisen även visar förändringar från föregående år i form av fyra pilar som skall illustrerar rörelseriktning mellan boxarna gentemot förgående år. Observera att det är rörelseriktning inom boxarna som redovisas och inte om kommunen har haft en ökad eller minskad resultat- eller soliditetsutveckling. Detta kan ha skett, men inte i tillräckligt stor omfattning för att kommunen skall byta box.

Av matrisen kan utläsas att 22% av kommunerna i länen hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som var starkare än 2% i kombination med en soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser som under 2015 var högre än 20%. Dessa var i bokstavsordning, Halmstad, Herrljunga, Härryda, Kungsbacka, Mark, Mölndal, Skövde, Strömstad, Tibro, Tidaholm, Ulricehamn och Varberg. Det går generellt inte att uttala sig om god ekonomisk hushållning, men de flesta av dessa kommuner torde leva upp till de kriterier som lagstiftaren diskuterade i förarbetarna till kommunallagen i samband med att begreppet god ekonomisk hushållning infördes eller reviderades.

En annan stor grupp i matrisen var de 22% av kommunerna som hade genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som var starkare än 2%, men en soliditet mellan 20% och 0%. Dessa var Ale, Bollebygd, Borås, Falkenberg, Falköping, Grästorp, Hjo, Karlsborg, Lerum, Skara, Tjörn och Uddevalla. Dessa kommuner bör fortsätta på den inslagna vägen, med ett resultat över 2% av verksamhetens bruttokostnader. Detta kommer leda till en förstärkning av kommunens soliditet.

En tredje grupp var de 6% av kommunerna som hade ett genomsnittligt resultat starkare än 2% under de tre senaste åren och en soliditet som var svagare än 0%. Dessa var Färgelanda, Gullspång och Mellerud. Även dessa kommuner

måste fortsätta på den inslagna vägen, med ett resultat över 2% av verksamhetens bruttokostnader. Detta kommer leda till en nödvändig förstärkning av kommunens soliditet.

Totalt innebar ovanstående att hälften av kommunerna i Västra Götaland och Halland redovisade ett starkare genomsnittligt resultat under de tre senaste åren än 2%. Det är ungefär samma som föregående år. Det är intresseväckande var kommuner med både hög och låg soliditet som återfinns i dessa tre grupperingar eller boxar.

En grupp av kommuner var de 8% av kommunerna som hade en soliditet på över 20% och som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste som låg mellan 1–2%. De var Alingsås, Laholm, Partille, Trollhättan och Vara. Dessa kommuner har en god långsiktig handlingsberedskap, men bör på sikt förbättra sin resultatnivå.

Ytterligare en grupp var de 17% av kommunerna som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som låg mellan 1–2% och en soliditet mellan 20% och 0%. De var Bengtsfors, Dals-Ed, Essunga, Göteborg, Götene, Svenljunga, Tanum, Töreboda, Vårgårda och Vänersborg. Dessa kommuner bör förbättra sin resultatnivå med 1–2 procentenheter i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att stärka sin soliditet.

Samma resonemang som för föregående grupp, gäller även för denna grupp av kommuner som hade ett genomsnittligt resultat under de tre senaste åren som låg mellan 1–2% och en soliditet under 0%. De uppgick till 6% av totalen. Dessa var under 2015 Hylte, Lysekil och Stenungssund. Dessa tre kommuner måste snarast förbättra sin resultatnivå med 1–2 procentenheter i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att stärka sin soliditet.

De tre återstående grupperna eller boxarna innehåller de 19% av kommunerna som uppvisade ett genomsnittligt resultat under perioden som var svagare än 1%. Av dessa hade Lidköping och Sotenäs en god soliditetsnivå under 2015. Tillfredställande soliditetsnivåer redovisades av Kungälv, Tranemo, Töreboda och Öckerö. Av dessa kommuner krävs dock förbättrade resultatnivåer med 1–2 procentenheter för att stärka soliditeten. Svaga soliditetsnivåer redovisades av Lilla Edet, Mariestad, Munkedal, Orust och Åmål under 2015. Dessa kommuner måste också snarast stärka sina resultatnivåer med minst 2 procentenheter i förhållande till verksamhetens bruttokostnader för att förbättra sin soliditetsnivå.

Tabell 1: Finansiellt resultat och ställning för kommunerna i Västra Götaland och Hallands län 2015

I denna tabell har kommunerna i Västra Götaland och Halland placerats in utifrån två dimensioner, resultat i form av det genomsnittliga resultatet under 2013–2015 och finansiell ställning i form av soliditet under 2015. Varje dimension har sedan delats upp i tre olika delar; ”stark”, ”varken stark eller svag” samt ”svag”. Det innebär att det finns nio olika scenarier/rutor som en kommun kan placeras in i. Ju starkare ekonomi, ju längre upp till vänster hamnar kommunen. Kommunerna i respektive ruta har dock inte ordnats i finansiell ordning, utan ligger i bokstavsordning.

	Stark finansiell ställning (En soliditet som var starkare än 20% under 2015 *)	Varken stark eller svag finansiell ställning (En soliditet som låg mellan 0 till 20% under 2015 *)	Svag finansiell ställning (En soliditet som var svagare än 0% under 2015 *)
Starkt resultat (Resultatet var högre än 2 % av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2013–2015)	Halmstad Herrljunga Härryda Kungsbacka Mark Mölnadal Skövde Strömstad Tibro Tidaholm ↑ Ulricehamn Varberg	Ale Bollebygd Borås Falkenberg Falköping Grästorps Hjo Karlsborg Lerum ↑ Skara ↑ Tjörn ← Uddevalla	Färgelanda Gullspång Mellerud
Varken starkt eller svagt resultat (Resultatet låg mellan 1%-2% av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2013–2015)	Alingsås ← Laholm ↓ Partille ← Trollhättan ← Vara	Bengtsfors Dals-Ed Essunga Göteborg Götene Svenljunga ↑ Tanum ↓ Töreboda Vårgårda Vänersborg	Hylte Lysekil ↑ Stenungssund ↓
Svagt resultat (Resultatet var svagare än 1% av verksamhetens bruttokostnader under perioden 2013–2015.)	Lidköping Sotenäs	Kungälv ↓ Tranemo Töreboda Öckerö ↓	Lilla Edet Mariestad Munkedal ↓ Orust Åmål

* Soliditeten innefattar samtliga pensionsförpliktelser.

↓ = Kommunen har försvagat sin resultatbox jämfört med föregående år

↑ = Kommunen har förbättrat sin resultatbox jämfört med föregående år

← = Kommunen har förbättrat sin solditetsbox jämfört med föregående år

→ = Kommunen har försvagat sin solditetsbox jämfört med föregående år

Tabell 2: Genomsnittliga finansiella nyckeltal hos kommunerna i Västra Götaland och Hallands län 2013–2015

I denna tabell redovisas hur ett antal genomsnittliga finansiella nyckeltal har utvecklats för kommunerna Västra Götalands och Hallands län mellan 2013 och 2015. Förklaringar och definitioner av nyckeltalen återfinns i ett eget avsnitt i rapporten.

Nyckeltalen redovisas i procent om inget anges	2013	2014	2015
<i>Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter</i>	92,3	94,3	93,4
<i>Avskrivningar/skatteintäkter</i>	4,4	4,4	4,3
<i>Finansnetto/skatteintäkter</i>	0,4	-0,1	-0,1
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	97,1	98,6	97,6
Skattefinansieringsgrad av investeringar	108	87	88
Investeringar/verksamhetens nettokostnader	8	9	10
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens bruttokostnader	2,3	1,2	1,9
Årets resultat/verksamhetens bruttokostnader	2,0	1,2	1,9
Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens bruttokostnader	2,0	1,9	1,8
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	7	9	12
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens bruttokostnader	-8	-9	-11
Kassalikviditet	113	107	109
Primärkommunal skattesats (kr)	21,46	21,48	21,52
Borgensåtagande/verksamhetens bruttokostnader	44	45	46
Budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader/verksamhetens bruttokostnader	1,4	0,2	0,3

Tabell 3: Finansiella styrkor och svagheter hos kommunerna i Västra Götaland och Hallands län under 2015

Denna tabell försöker beskriva styrkor och svagheter hos de olika kommunerna utifrån perspektiven skattesats, resultatnivå samt kort och långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Modellen är subjektiv, men bygger på de kriterier kring god ekonomisk hushållning som har redovisats i analysen ovan. Tabellen ska ses som en beskrivning av finansiella förutsättningar i grova drag. Graderingen är gjord utifrån 2015 års räkenskaper.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹⁾	Varken starkt eller svagt ¹⁾	Svagt värde ¹⁾
Skattesats 2015	21,30 kr eller lägre	21,31 till 21,70 kr	21,70 kr eller högre
För samtliga fem nyckeltal i denna tabell gäller att "ju högre upp i tabellen kommunen befinner sig desto starkare värde har kommunen på nyckeltalet".	Partille Mölnadal Varberg Halmstad Laholm Härryda Lerum Öckerö Lidköping Skövde Trollhättan Tranemo Ulricehamn Borås Falkenberg Skara Göteborg Töreboda Mark Tibro Tjörn Värgårda Mariestad Vara	Karlsborg Kungsbacka Alingsås Kungälv Hylte Tanum Essunga Grästorps Hjo Bollebygd Falköping Stenungsund	Götene Ale Strömstad Herrljunga Sotenäs Tidaholm Svenljunga Uddevalla Vänersborg Färgelanda Lilla Edet Lysekil Åmål Gullspång Mellerud Munkedal Orust Bengtsfors Dals-Ed
Exempelvis: Partille har den lägsta skatten bland de kommuner som ligger i kolumnen med starkt värde längst till vänster. Den placeras därför högst upp till vänster.			

¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde¹⁾	Varken starkt eller svagt¹⁾	Svagt värde¹⁾
Resultatnivå 2015 (Resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader)	2,0% eller starkare Mölndal Tidaholm Bollebygd Åmål Härryda Lysekil Grästorp Svenljunga Ulricehamn Mark Tibro Hylte Skara Bengtsfors Falkenberg Mellerud Borås Skövde Ale Göteborg Karlsborg Uddevalla Kungsbacka Sotenäs Varberg Tjörn Töreboda	1,99% till 1,0% Halmstad Herrljunga Tranemo Essunga Gullspång Lerum Strömstad Trollhättan Vänersborg Götene Hjo Vara Vårgårda Alingsås Falköping Stenungssund	0,99% eller svagare Laholm Lidköping Partille Tanum Mariestad Dals-Ed Munkedal Färgelanda Öckerö Kungälv Lilla Edet Orust
Långsiktig resultatnivå 2013-2015 (Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under 3 år/verksamhetens bruttokostnader)	2,0% eller starkare Mölndal Härryda Lysekil Ulricehamn Skövde Mark Färgelanda Halmstad Varberg Mellerud Tidaholm Tjörn Borås Bollebygd Falkenberg Herrljunga Skara Grästorp Gullspång Strömstad Hjo Karlsborg Tibro Ale Uddevalla Kungsbacka Falköping	1,99% till 1,0% Göteborg Bengtsfors Hylte Lerum Svenljunga Vårgårda Alingsås Stenungssund Götene Partille Vänersborg Dals-Ed Essunga Tanum Trollhättan	0,99% eller svagare Laholm Lidköping Mariestad Tranemo Töreboda Öckerö Munkedal Åmål Vara Sotenäs Kungälv Lilla Edet Orust

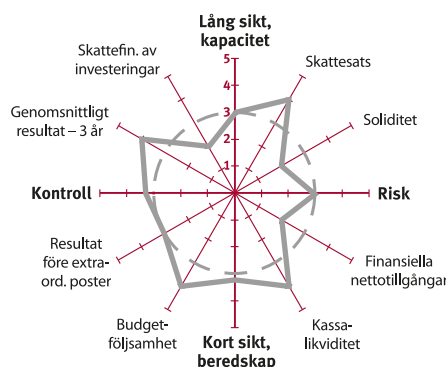
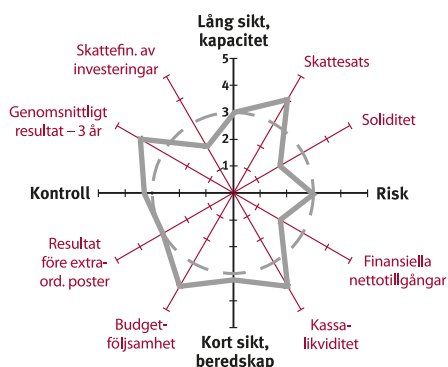
¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

FINANSIELLA MÅTT	Starkt värde ¹⁾	Varken starkt eller svagt ¹⁾	Svagt värde ¹⁾
Kortsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2015 (Kassalikviditet)	75% eller högre Lidköping Halmstad Alingsås Mark Tibro Partille Lerum Öckerö Laholm Bollebygd Strömstad Borås Bengtsfors Orust Mölndal Tidaholm Herrljunga Hylte Grästorp Sotenäs Tjörn Kungälv Åmål Svenljunga Karlsborg Lysekil Töreboda Essunga Vara Gullspång Färgelanda Falkenberg Göteborg Tanum Götene Ulricehamn	74,9% till 55% Lilla Edet Dals-Ed Mellerud Vänersborg Skara Skövde Falköping Munkedal Trollhättan Mariestad Uddevalla Kungsbacka Ale Vårgårda Tranemo Varberg	54,99% eller lägre Stenungssund Hjo Härryda
Långsiktigt finansiellt handlingsutrymme 2015 (Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser)	20% eller högre Halmstad Herrljunga Mölndal Mark Skövde Lidköping Tidaholm Ulricehamn Vara Kungsbacka Partille Härryda Strömstad Tibro Sotenäs Laholm Varberg Alingsås Trollhättan	19,9% till 0% Borås Tranemo Hjo Falkenberg Göteborg Lerum Ale Essunga Töreboda Dals-Ed Kungälv Svenljunga Tanum Vårgårda Bollebygd Vänersborg Götene Skara Uddevalla Öckerö Bengtsfors Falköping Karlsborg Tjörn Grästorp	-0,1% eller svagare Mellerud Stenungssund Hylte Munkedal Orust Mariestad Färgelanda Lysekil Åmål Gullspång Lilla Edet

¹⁾ De olika värdena för de finansiella nyckeltalen är satta utifrån subjektiva värderingar. Detta är författarens egen bedömning av vad som bör anses som god ekonomisk hushållning för kommuner över en längre tid. Värderingar baserar sig dock till stor del på de genomsnittliga värden som finns i kommunsektorn i Sverige. En vägning av dessa har gjorts mot rådande teorier kring en organisations möjligheter till kort- och långsiktig överlevnadsförmåga.

Så tolkar du den finansiella profilen!

Den finansiella profil i form av ett så kallat spindeldiagram som används i denna rapport för att beskriva kommunens finansiella ställning, innehåller åtta olika nyckeltal och fyra viktiga finansiella perspektiv. Nedan görs en beskrivning av de olika delarna i profilen. De beskrivna delarna är markerade med rött. Profilen i exemplet är fingerad.

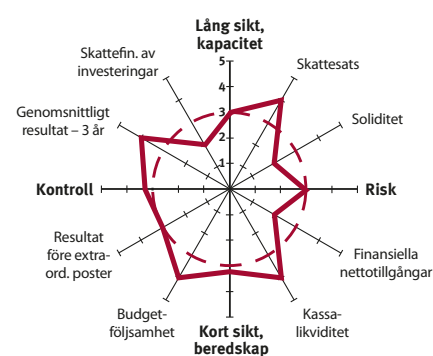
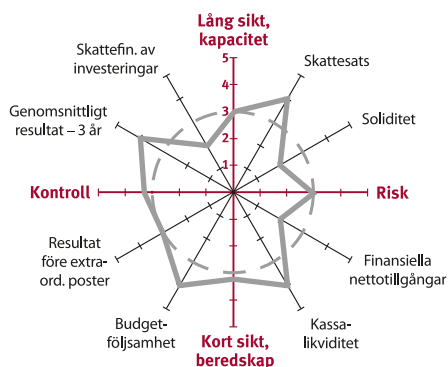

Åtta nyckeltal

Diagrammet innehåller åtta nyckeltal redovisade på åtta axlar. Nyckeltalen speglar olika dimensioner av den analyserade kommunens finansiella situation och utveckling. Vissa nyckeltal är relaterade till verksamhetens kostnader för att de skall kunna jämföras mellan olika kommuner. Nyckeltalen beskrivs på sidan 18.

Skalan

Skalan. Diagrammet har skalan 1–5. Poängskalan är relativ. I vår analys av kommunerna i Västra Götaland och Halland (55 st) fördelades poängen enligt följande: Kommunerna med de fem starkaste observationerna inom varje nyckeltal fick en femma, de elva följande en fyra, de 24 därpå en trea, de elva därefter en tvåa och de fem svagaste fick en etta. Poängen har således fördelats enligt en normalfördelningskurva.

Fyra axlar/perspektiv

Diagrammet innehåller fyra axlar som ska ge en samlad bedömning av fyra viktiga finansiella perspektiv. Varje perspektiv/axel är summan av de fyra nyckeltal som ligger närmast intill axeln. Samtliga fyra nyckeltal väger lika tungt i bedömningen. Exempelvis är Risk summan av nyckeltalen primärkommunal skatt, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Poäng och genomsnitt

Den heldragna linjen visar de olika poäng som den analyserade kommunen har fått för varje enskilt nyckeltal resp. för de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade ringen i mitten visar trean i den analyserade gruppen. Ligger kommunen utanför den streckade ringen har den ett starkare värde än genomsnittet i gruppen och omvänt. Den heldragna linjen redovisar den finansiella profilen för den analyserade kommunen.

Förklaringar av de fyra perspektiven och de finansiella nyckeltalen

De fyra perspektiven

Den finansiella profilen som redovisas i denna rapport innehåller fyra perspektiv som är viktiga ur ett övergripande finansiellt perspektiv. Dessa fyra är: Kontrollen över finansiella utvecklingen, långsiktig betalningsberedskap, kortsiktig betalningsberedskap och riskförhållande. Varje aspekt mäts via de fyra närmaste liggande nyckeltal i profilen. Detta innebär att varje nyckeltal i den finansiella profilen ingår i två perspektiv.

Långsiktig handlingsberedskap – Det första perspektivet handlar om att redovisa vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt i förhållande till övriga kommuner i grupperna. Alla perspektiv i profilen är relaterade till hur kommunen befinner sig i förhållande övriga kommuner i grupperna. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Kortsiktig handlingsberedskap – Det andra perspektivet redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. Det närmaste 1–2 åren fokuseras. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Riskförhållande – Med tredje perspektivet risk avses hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över det finansiella utvecklingen – med det fjärde perspektivet kontroll avses avslutningsvis hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och ”genomsnittligt resultat under de tre senaste åren”.

Finansiella nyckeltal

Här följer beskrivningar av de i texten och profilerna förekommande finansiella nyckeltalen.

Borgensåtagande – redovisar de borgensåtaganden som kommunen redovisar inom linjen. Borgensåtagandena divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Borgensåtagandena ingår inte i den finansiella profilen.

Budgetföljsamhet – nämndernas budgetavvikelse exklusive kommuncentrala finansiella poster som divideras med verksamhetens bruttokostnader. För att erhålla högsta betyg i profilen, skall budgetavvikelsen vara så liten som möjligt. Positiv budgetavvikelse medför dock minst en 3:a.

Finansiella nettotillgångar – omfattar alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknas omsätta på tio års sikt (omsättningstillgångar + långfristiga fordringar + långfristiga placeringar – kortfristiga och långfristiga skulder). Måttet divideras med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna ske mellan de analyserade kommunerna. Måttet speglar en tidsrymd som ligger någonstans mellan likviditetsmåttet och soliditeten. Man skulle kunna uttrycka det som ”medellång betalningsberedskap”.

Kassalikviditet – ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att likvida medel och kortfristiga fordringar divideras med kortfristiga skulder. Nyckeltalet innefattar inte lager och förråd.

Nettokostnadsandelen – visar hur stor andel av skatteintäkterna och de generella statsbidragen som har gått åt till att finansiera verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar och finansnetto. 100% innebär att skatteintäkter och generella statsbidrag precis täcker den löpande driften.

Investeringsvolym – Årets investeringar har ställts i förhållande till verksamhetens nettokostnader för att det skall gå att jämföra kommunerna emellan.

Resultat före extraordinära poster – summan av kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster (poster av engångskaraktär som uppgår till väsentligt belopp och inte har med den ordinarie verksamheten att göra). Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser skall kunna göras mellan de analyserade kommunerna.

Genomsnittligt resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren – beskriver kommunens genomsnittliga resultat under de tre senaste åren. Resultatet har dividerats med verksamhetens bruttokostnader för att jämförelser mellan de analyserade kommunerna ska kunna göras.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna – beskriver hur stor andel av årets investeringar som kommunen kan finansiera med egna medel i form av återstående skatteintäkter. Egna medel räknas fram genom att resultatet före extraordinära poster tillförs årets avskrivningar. Kallas ibland självfinansieringsgrad.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto större finansiellt handlingsutrymme.

Finansiella profiler för Färgelanda kommun

Syftet med den här analysen är att redovisa var Färgelanda kommun befinner sig och hur kommunen har utvecklats finansiellt mellan 2013–2015 i förhållande till övriga kommuner i Västra Götaland och Hallands län. Detta görs i form av en finansiell profil, vars uppgift är att spegla starka och svaga finansiella sidor hos Färgelanda i förhållande till övriga kommuner i länen.

Vad är den finansiella profilen?

Utgångspunkten för den finansiella analysen som används på de följande sidorna är de finansiella profiler i form av polärtdiagram som redovisas nedan på denna sida. De innehåller dels åtta finansiella nyckeltal, dels fyra perspektiv som är viktiga när en kommuns ekonomi analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen.

Genom att ta fram tre finansiella profiler för Färgelanda kommun för 2013–2015 kan man på ett översiktligt sätt fastställa vilken finansiell utveckling och ställning kommunen har i förhållande till övriga kommuner i länen. Den finansiella profilen är dock relativ, vilket innebär att om kommunen redovisar en 5:a i profilen, har man visserligen ett av de starkaste värdena för nyckeltalet i länen, men värdet kan behöva förbättras för att nå till exempel god ekonomisk hushållning. I allmänhet är det dock så att om kommunen får en 4:a eller en 5:a för ett nyckeltal i den finansiella profilen är styrkan på nyckeltalet oftast mer än tillfredsställande och speglar någon slags god ekonomisk hushållning. Mer information om den finansiella modellen och de nyckeltal som den innehåller finns att läsa om i ett separat avsnitt i rapporten.

Inledningsvis i denna analys belyses hur ett antal finansiella nyckeltal som ingår i den finansiella profilen har utvecklats under den granskade perioden både för Färgelanda och för genomsnittet i länen. Därefter följer en analys av hur den finansiella profilen har förändrats för Färgelanda mellan 2013 och 2015. Till sist ges en sammanfattande kommentar till Färgelandas finansiella ställning och utveckling.

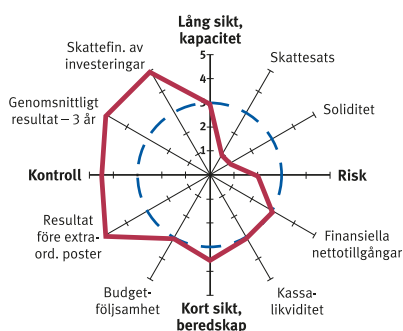
Finansiella nyckeltal under 2013–2015

Resultat före extraordinära poster

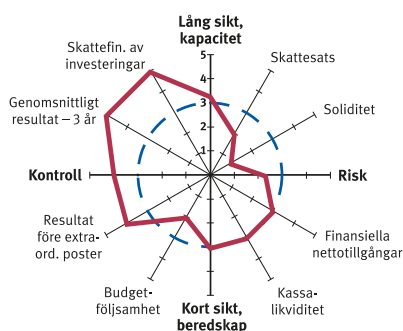
Kommuner och landsting ska sedan år 1992 bedriva sin verksamhet enligt god ekonomisk hushållning. En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på balansen mellan de löpande intäkterna och kostnaderna är resultat före extraordinära poster. Detta resultat innehåller alla kommunens löpande kostnader och intäkter och bör i förhållande till verksamhetens bruttokostnader ligga mellan 2% och 3% över en längre tidsperiod. Med en sådan resultatnivå klarar en kommun av att finansiera större delen av sin tillgångsökning med skatteintäkter, vilket i sin tur leder till att kommunen kan bibehålla sin finansiella handlingsberedskap på kort och lång sikt. För expansiva kommuner med stora investeringar bör resultatet i de flesta fall ligga på mellan 3% och 5% om kommunens finansiella handlingsutrymme ska bibehållas. För kommuner med befolkningsminskning kan det däremot räcka med 1–2% i resultat.

Färgelanda redovisade under 2013 ett resultat före extraordinära poster i förhållande till verksamhetens bruttokostnader på 6,0%. Det försvagades till 3,2% under 2014, för att ytterligare sjunka under 2015 till 0,0%. För kommunerna i länen uppgick motsvarande genomsnittligt resultat till 2,3 % under 2013 och 1,2% under 2014. Under 2015 förbättrades det till 1,9%. Det innebar en negativ förändring för länen mellan 2013 och 2015 på 0,4 procentenheter, medan Färgelandas förändring var en försvagning med 6,0 procentenheter.

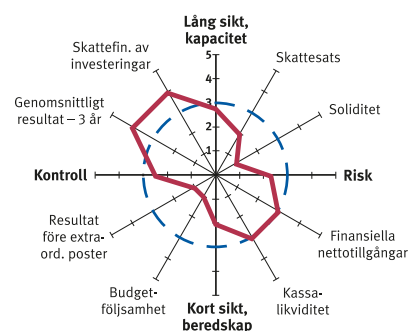
Färgelanda 2013

Färgelanda 2014

Färgelanda 2015

Slutsatsen av ovanstående är att Färgelanda uppvisade en starkare negativ resultatutveckling mellan 2013 och 2015 och ett svagare resultat under 2015 jämfört med snittet i länen. En förklaring till den varierande resultatutvecklingen i länen var att under 2013 fick kommunerna återbetalade försäkringspremier från AFA. Detta skedde inte under 2014. Under 2015 återkom engångsintäkter från AFA, men då inte av samma storlek som under 2013. Kommunerna har de senaste åren haft mycket engångsposter som har påverkat årets resultat i olika riktningar.

Kommunen hade under 2015 det 5:e svagaste resultatet i länen. Detta innebar en 1:a i den finansiella profilen. Det var en omfattande sänkning jämfört med 2013 och 2014 då kommunen erhöll en 5:a respektive en 4:a.

Färgelanda redovisade under de tre senaste åren ett genomsnittligt resultat i förhållande till verksamhetens bruttokostnader per år på 3,1%, vilket ligger över den generella minimumnivån för god ekonomisk hushållning ur ett resultatperspektiv. I den finansiella profilen försvagades poängen för nyckeltalet genomsnittligt resultat under de tre senaste åren från en 5:a till en 4:a under perioden.

Investeringar

Investeringsvolymer ingår inte som nyckeltal i den finansiella profilen, men den är viktig att lyfta fram i analysen. Detta eftersom investeringarna till viss del förklarar utvecklingen för flera balansräkningsorienterade nyckeltal, som exempelvis soliditet och finansiella nettotillgångar.

För att investeringsvolymer ska bli jämförbara mellan kommunerna i länen har investeringarna relaterats till verksamhetens nettokostnader. En genomsnittlig svensk kommun ligger under en längre period, 5–10 år, runt 8–9%, när det gäller detta nyckeltal. Variationerna mellan enskilda år är dock oftast stora, speciellt i mindre kommuner, där större investeringar kraftigt påverkar de enskilda åren. Nyckeltalet kan också påverkas om en kommun har mycket av sin investeringstygda verksamhet i bolagsform.

Relateras Färgelandas investeringar till verksamhetens nettokostnader framgår det att kommunen investerade för 4% under 2013 och 2% under 2014. Under 2015 ökade den till 3%. Detta gav ett genomsnittligt värde på 3% per år under perioden. Genomsnittsvärdena för länen uppgick till 8%, 9% och 10% för de tre åren under samma period. Detta gav ett genomsnittligt värde för länen på 9% per år under 2013 till 2015. Detta innebär att Färgelanda sammanlagt under den granskade perioden hade en total investeringssvolym som var betydligt lägre jämfört med snittet i länen.

Investeringsvolymer har ökat något under de senaste åren i svenska kommuner och en förklaring till detta är att de större investeringar som gjordes under 1960- och 1970-talen i infrastruktur och lokaler nu måste refinansieras. Det kan också konstateras att kommunerna i Västra Götaland och Hallands län under de senaste åren har legat på en genomsnittlig investeringssvolym jämfört med snittet i Sverige.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna

För att uppnå god ekonomisk hushållning bör, för de flesta kommuner, när den löpande driften finansierats en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar. Detta mäts genom nyckeltalet ”skattefi-

nansieringsgraden av investeringarna”. Redovisas ett värde hos nyckeltalet på 100% eller mer, innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100% kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Nyckeltalet behöver inte alltid ligga över 100% utan lämplig nivå beror lite på vilket finansiellt handlingsutrymme kommunen har. För många svenska kommuner krävs dock en god skattefinansieringsgrad av investeringarna, så att inte skulderna ökar mer inför framtiden och därigenom minskar framtida skattebetalares konsumtionsutrymme.

För länen kommuner uppgick skattefinansieringsgraden av årets investeringar i genomsnitt till 108%, 87% samt 88% under de tre studerade åren. Detta gav en genomsnittlig länskattefinansieringsgrad av investeringarna på 94%, vilket i princip innebar att den genomsnittliga kommunen kunde finansiera sina investeringar med skatteintäkter.

Färgelandas siffror uppgick till 290%, 304% och 112%, vilket innebar en genomsnittlig skattefinansieringsgrad av investeringarna på 235% för perioden. I jämförelse med länen snitt var Färgelandas skattefinansieringsgrad betydligt högre under perioden. Det förklaras både av en högre resultatnivå och en lägre investeringssvolym än snittet i länen.

Ovanstående innebar att Färgelanda med god marginal kunde finansiera sina investeringar med skatteintäkter under perioden. Detta ökar det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

Poängen för skattefinansieringsgraden av investeringar i den finansiella profilen försvagades för Färgelanda under perioden från en 5:a till en 4:a.

Soliditet inkl. pensionsavsättningar och löneskatt inom linjen

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsättning har kommunen. I denna rapport används ”soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt” för att få med de pensionsförpliktelser med vidhängande löneskatt som återfinns utanför balansräkningen. Det ger en bättre bild av kommunens totala långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Färgelanda hade 2015 en soliditet som var svagare än snittet i länen. Soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser och särskild löneskatt uppgick till -19% för Färgelanda jämfört med genomsnittet som uppgick till 12%.

Mellan 2013 och 2015 uppvisade Färgelanda utvecklingsmässigt samma trend som snittet bland kommunerna i länen. Kommunen redovisade en förbättrad soliditet med 11 procentenheter, från -30% till -19%, medan den genomsnittliga soliditeten i länen förbättrades med 5 procentenheter, från 7% till 12%. Ett skäl till denna förbättring i länen, förutom en relativt god skattefinansieringsgrad av investeringarna, var att pensionsförpliktelserna inom linjen minskade.

Färgelanda hade 2015 den 5:e svagaste soliditeten i länen. Detta innebar en 1:a i den finansiella profilen, vilket var samma som under 2013 och 2014.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Det bör aldrig analyseras som ett eget nyckeltal utan ställas i relation till soliditetens utveckling. En ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Nyckeltalet innefattar inte exploateringstillgångar som har bokförts som omsättningstillgångar, vilka ska avyttras.

Mellan åren 2013 och 2015 försämrades Färgelandas kassalikviditet med 11 procentenheter, från 93% till 82%. Den genomsnittliga kassalikviditeten bland kommunerna i länen försvagades i sin tur marginellt under perioden med 4 procentenheter, från 113% till 109%. Detta innebär att likviditeten under perioden i Färgelanda utvecklades ungefär som snittet i länen, men låg på en svagare nivå än genomsnittet under 2015.

Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100% för kassalikviditeten. Det innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder. I kommunernas kortfristiga skulder ingår dock en semesterlöneskuld som utgör ca 30–40% av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 60% tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen för kommuner med ett normalt likviditetsflöde. Färgelandas nivå på 82% innebär därför att kommunen kan finansiera oväntade finansiella utgifter på kort sikt utan att behöva låna.

Färgelandas likviditetsutveckling och -nivå innebär att poängen för kommunen i den finansiella profilen har legat på en 3:a under hela perioden.

Finansiella nettotillgångar

I måttet finansiella nettotillgångar ingår alla finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen som kommunen beräknar omsätta på 10–20 års sikt, nämligen långfristiga fordringar och placeringar, omsättningstillgångar samt kort- och långfristiga skulder. Nettot av dessa relateras sedan till verksamhetens bruttokostnader för att det ska bli jämförbart kommunerna emellan. Måttet är viktigt, eftersom det speglar den finansiella handlingsberedskap som ligger någonstans mellan det kortsiktiga kassalikviditetsmättet och det långsiktiga soliditetsmättet. Till skillnad från många andra balansräkningsinriktade mått elimineras vidareutlåning inom koncernen i nyckeltalet, eftersom såväl fordrings- som skuldsidan inkluderas i måttet. Genom att analysera finansiella nettotillgångar tillsammans med soliditet och kassalikviditet får man en bra bild av kommunens finansiella handlingsutrymme.

En kommun med goda finansiella nettotillgångar karaktäriseras ofta också av en god soliditet, men det finns också kommuner som har goda finansiella nettotillgångar även om soliditeten är mer genomsnittlig. Dessa utmärks då av att kommunen har en stor del av sina tillgångar i långfristiga fordringar och omsättningstillgångar. Kommuner som sålt delar av sina anläggningstillgångar inom koncernen utmärks oftast av goda finansiella nettotillgångar.

Kommuner med svaga finansiella nettotillgångar har oftast också en svag soliditet, men det finns ett antal kommuner som har genomsnittlig soliditet även om kommunen uppvisar svaga finansiella nettotillgångar. Då gäller att de har stor andel av sina tillgångar i bundna anläggningstillgångar.

Färgelanda förstärkte under perioden sina finansiella nettotillgångar i relation till verksamhetens bruttokostnader med

Finansiella nyckeltal

Nyckeltalen redovisas i procent om inget anges

	2013		2014		2015	
	Västra Götaland och Halland	Färgelanda kommun	Västra Götaland och Halland	Färgelanda kommun	Västra Götaland och Halland	Färgelanda kommun
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	92,3	89,8	94,3	93,1	93,4	96,9
Avskrivningar/skatteintäkter	4,4	3,2	4,4	3,2	4,3	3,2
Finansnetto/skatteintäkter	0,4	0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1
Verksamhetens nettokostnader/skatteintäkter	97,1	93,1	98,6	96,3	97,6	100,0
Skattefinansieringsgrad av investeringar	108	290	87	304	88	112
Investeringar/verksamhetens nettokostnader	8	4	9	2	10	3
Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader	2,3	6,0	1,2	3,2	1,9	0,0
Årets resultat/verksamhetens kostnader	2,0	6,0	1,2	3,2	1,9	0,0
Genomsnittligt resultat för extraordinära poster under de tre senaste åren/verksamhetens kostnader	2,0	4,2	1,9	4,2	1,8	3,1
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt	7	-30	9	-23	12	-19
Primärkommunal skattesats (kr)	21,46	22,76	21,48	22,26	21,52	22,26
Kassalikviditet	113	93	107	81	109	82
Finansiella nettotillgångar/verksamhetens kostnader	-8	-17	-9	-13	-11	-11
Borgensåtagande/verksamhetens kostnader	44	36	45	36	46	33
Budgetavvikelse för verksamhetens nettokostnader/verksamhetens kostnader	1,4	3,0	0,2	-0,4	0,3	-1,4

6 procentenheter, från -17% till -11%. Nivå på måttet innebär att kommunens skulder överstiger kommunens finansiella tillgångar. Genomsnittet i länen för finansiella nettotillgångar i relation till verksamhetens bruttokostnader försvagades med 3 procentenheter, från -8% till -11%. Ställs detta mot Färgelandas utveckling innebär det att kommunen under hela perioden fick en 3:a i den finansiella profilen.

Skattesats

Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner i länen, eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktsidan genom ett ökat skatteuttag.

Färgelandas skattesats låg 2015 på 22,26 kr. Det var 74 öre högre än genomsnittet bland Västra Götaland och Hallands läns kommuner, vilket uppgick till 21,52 kr. Färgelanda hade under 2015 den 10:e högsta skatten i länen. Detta innebär att kommunen fick en 2:a i den finansiella profilen, vilket var detsamma som under 2014 men en höjning jämfört med 2013 då kommunen fick en 1:a..

Den genomsnittliga skattesatsen i länen ökade mellan 2013–2015 från 21,46 kronor till 21,52 kronor. Skattehöjningar gjordes under perioden i Bengtsfors, Karlsborg, Lysekil, Orust, Skara, Skövde, Sotenäs, Tibro, Tranemo, Trollhättan, Töreboda och Uddevalla. Skattesänkning gjordes i Färgelanda, Herrljunga och Munkedal.

Skatten varierade under 2015 mellan 19,96 kr och 23,21 kr i de olika kommunerna. Lägst primärkommunal skatt hade Partille med 19,96 kr följt av Mölndal med 20,26 kr. Högst skatt hade Dals-Ed 23,21 kr följt av Bengtsfors med 22,92 kr.

Budgetföljsamhet

Budgetföljsamhet är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. När det gäller budgetföljsamhet, mättes den under 2013, utifrån resultatraden ”verksamhetens nettokostnader” i resultaträkningen. Från och med 2014 mäts budgetutfallet för ”nämndernas verksamhet exklusive centralt budgeterade finansiella verksamhetsposter”. Förklaringen till detta är att fånga verksamhetens/nämndernas budgetföljsamhet exklusive finansiella poster såsom försäljningar, skatteintäkter och finansnetto. Avvikelsen ställs sedan i relation till verksamhetens bruttokostnader för att det ska gå att jämföra kommunerna i analysen. En budgetavvikelse på plus eller minus 1% utgör normalt inga större problem, utan det är stora negativa budgetavvikelser på nämndnivå som bör undvikas.

För Färgelanda uppgick detta mått 2015 till -1,4%, vilket var en större budgetavvikelse än under 2014, då avvikelsen var -0,4%. Under 2013 redovisades i sin tur en avvikelse på 3,0%. För länen uppgick budgetavvikelsen relaterad till verksamhetens bruttokostnader i genomsnitt till 1,4% under 2013, 0,2% under 2014 och 0,3% under 2015.

Poängen för budgetföljsamhet i den finansiella profilen har för Färgelanda gått från en 3:a 2013 till en 2:a 2014 för att ytterligare sjunka till en 1:a 2015.

Den finansiella profilens utveckling 2013–2015

Den finansiella profilen innehåller, förutom åtta nyckeltal, också fyra perspektiv som var för sig är viktiga när en kom-

muns finansiella ställning och utveckling analyseras. De fyra perspektiven är långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Perspektivens poäng utgörs av de fyra nyckeltalen som är placerade närmast perspektivet i den finansiella profilen. Det innebär att varje nyckeltal i profilen ingår i två olika perspektiv.

Färgelanda försvagade under perioden poängen i den finansiella profilen för tre av fyra perspektiv. Dessa var kontroll samt lång- och kortsiktig handlingsförmåga. Förklaringen till denna utveckling var att poängen för nyckeltalen skattefinansieringsgrad av investeringar, genomsnittligt resultat de tre senaste åren, resultat före extraordinära poster och budgetföljsamhet försvagades mellan 2013 och 2015. De försämrade värdena för dessa nyckeltal innebar omfattande poängsänkningar avseende perspektiven kontroll och kortsiktig handlingsberedskap. De två nyckeltalen budgetföljsamhet och särskilt resultat före extraordinära poster gick från 3 till 1 respektive 5 till 1 poäng, vilket får lyfta fram som en starkt bidragande orsak till den försvagade profilen 2015. Avslutningsvis gick riskperspektivet upp marginellt från 2,0 till 2,3 poäng, vilket förklaras av ett förbättrat nyckeltalsvärde avseende skattesats. Övriga tre nyckeltal; soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet var oförändrade.

Färgelandas finansiella utveckling har under den studerade treårsperioden resulterat i en försvagad finansiell profil. Detta innebär att utifrån profilen, dvs. jämfört med snittet i länen, hade Färgelanda vid utgången av år 2015 ett svagare finansiellt utgångsläge jämfört med år 2013.

Av Färgelandas profil, går det vidare att utläsa, att kommunen under 2015 hade en finansiell profil som var svagare än genomsnittet för samtliga fyra perspektiv. Det är särskilt kortsiktig handlingsberedskap som understiger snittet i länen, en placering som har sin huvudsakliga förklaring i låga nyckeltalsvärden gällande budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

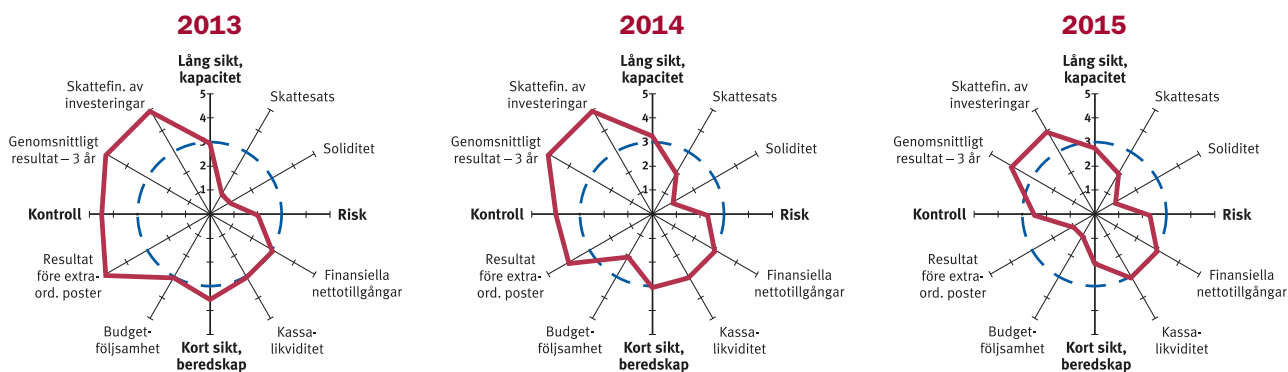
Avslutande kommentar

Färgelanda redovisade 2015 en resultatnivå som inte kan betraktas som god ekonomisk hushållning. Däremot gör de stora överskotten under de två föregående åren att det genomsnittliga resultatet under perioden med viss marginal överstiger den generella miniminivån för god ekonomisk hushållning ur ett resultatperspektiv. Soliditeten har visserligen stärkts med 11 procentenheter, men ligger fortfarande på en nivå långt under genomsnittet i länen. Kommunen bör i framtiden förbättra sin resultatnivå till minst 2% av verksamhetens kostnader för att det finansiella handlingsutrymmet skall öka och ge en trygghet för att möta lågkonjunkturen i framtiden.

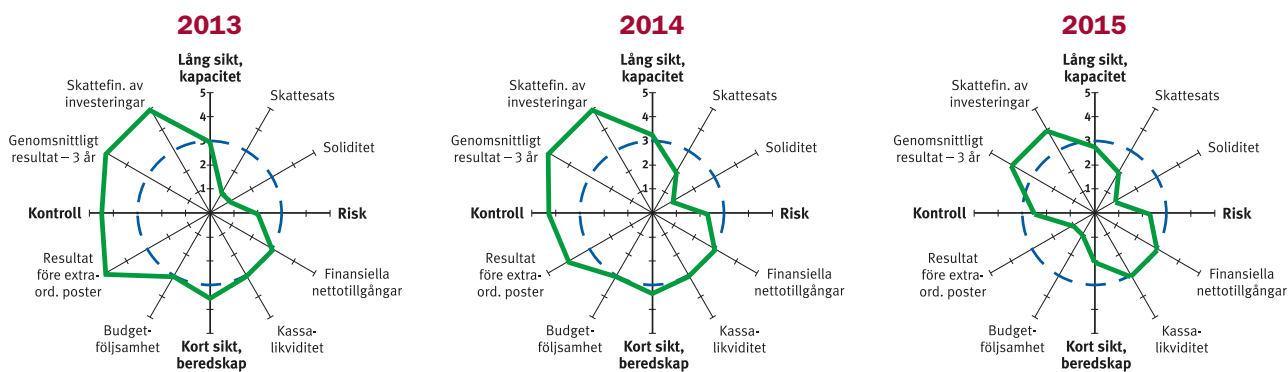
De närmaste åren innebär för många kommuner ökade investeringar och ökade kostnader på grund av befolkningsförändringar. Detta måste finansieras och en viktig grundpelare är då att redovisa ett resultat som finansierar merparten av investeringarna för att slippa öka skuldsättningen alltför kraftigt i kommunen. Då kommer framtida generationer inte tvingas finansiera var tidigare generationer har konsumerat, utan kan få använda sina skatteintäkter fullt ut för egen konsumtion.

Finansiella profiler för Färgelanda kommun...

...i förhållande till Västra Götaland och Hallands län

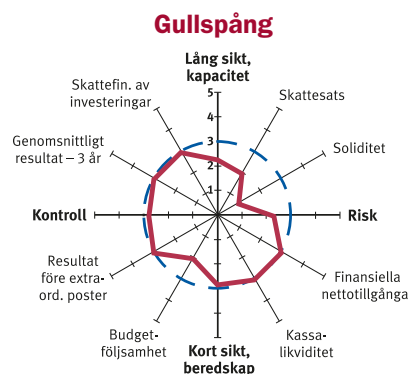
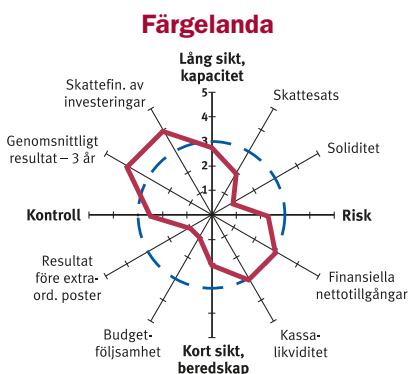
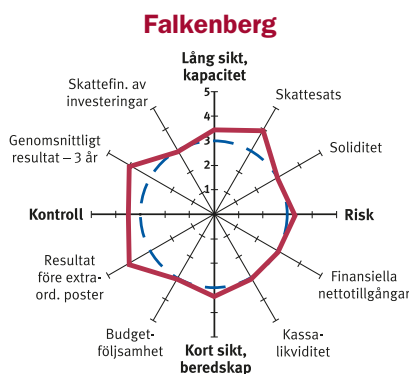
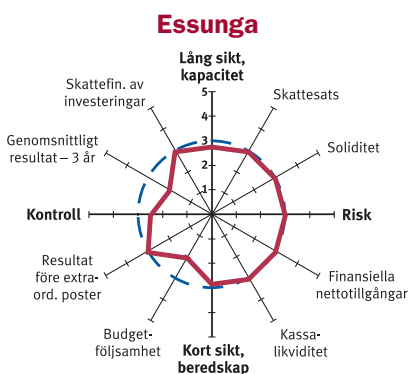
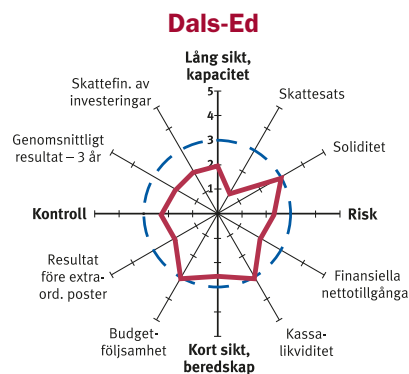
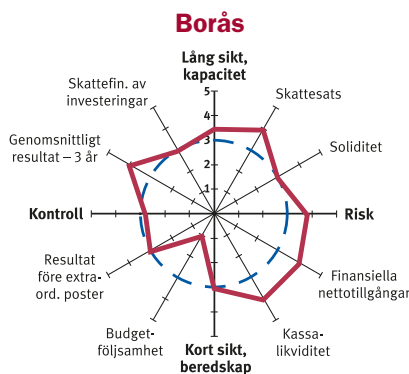
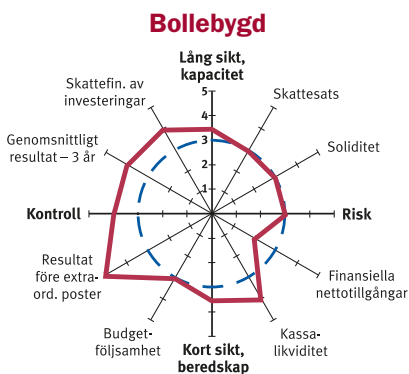
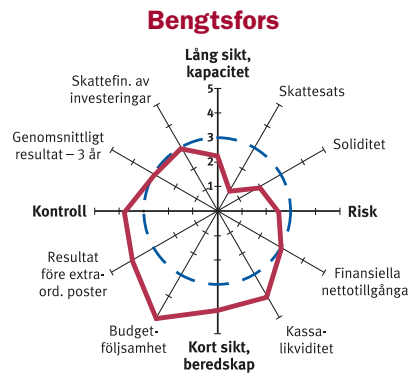
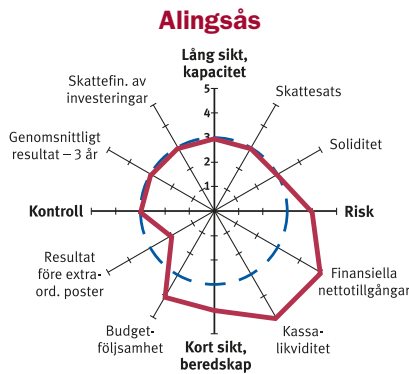
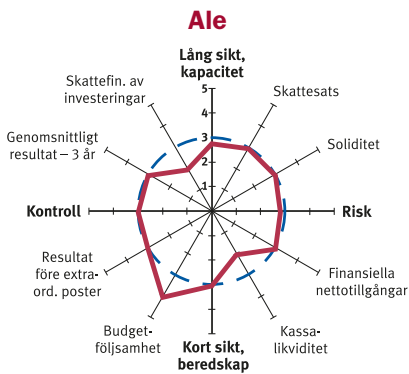

...i förhållande till riket

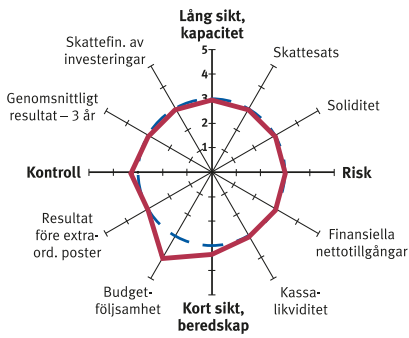

Finansiella profiler 2015

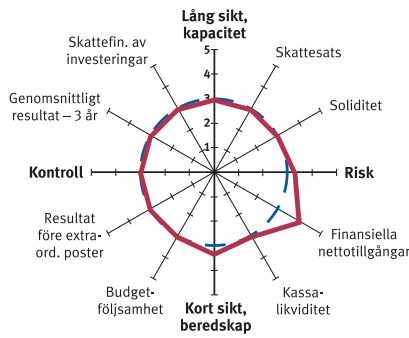
Kommunerna i Västra Götaland och Hallands län

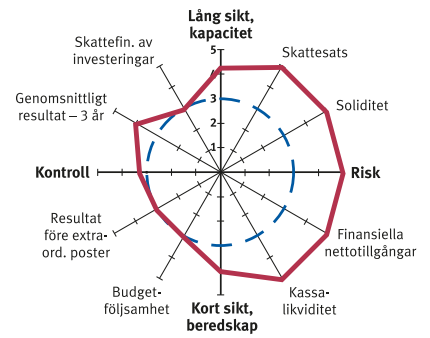
Göteborg

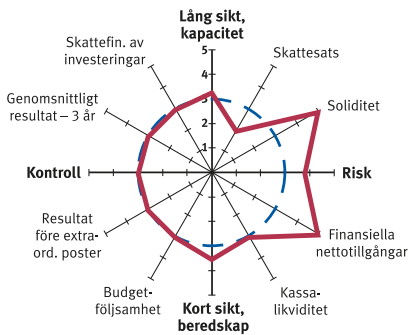
Götene

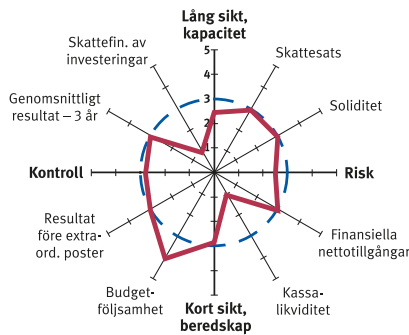
Halmstad

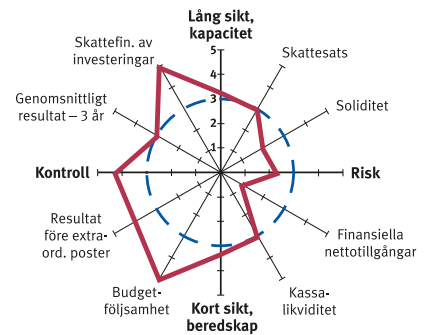
Herrljunga

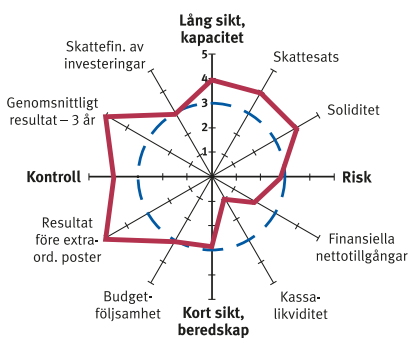
Hjo

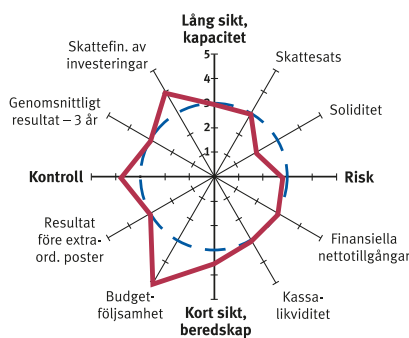
Hylte

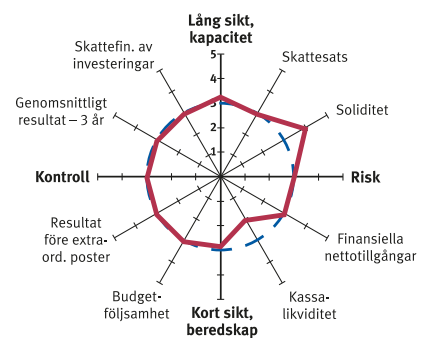
Härryda

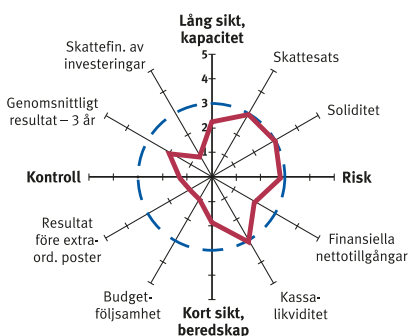
Karlsborg

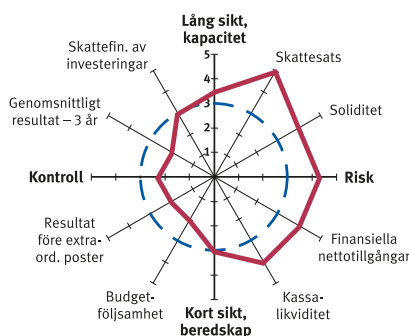
Kungsbacka

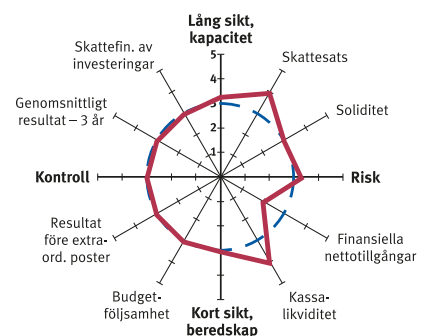
Kungälv

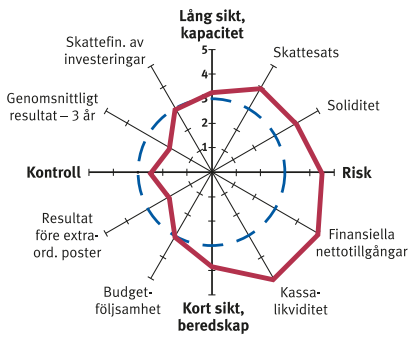
Laholm

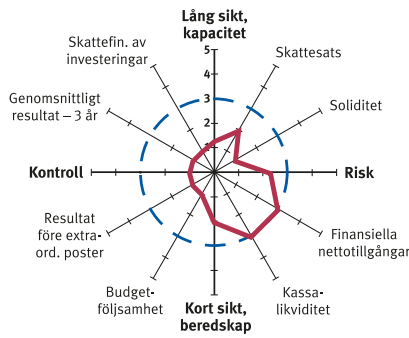
Lerum

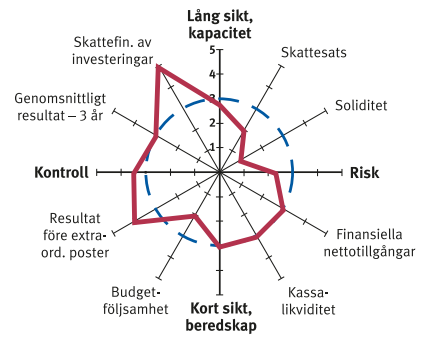
Lidköping

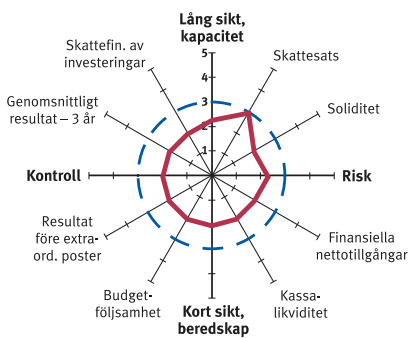
Lilla Edet

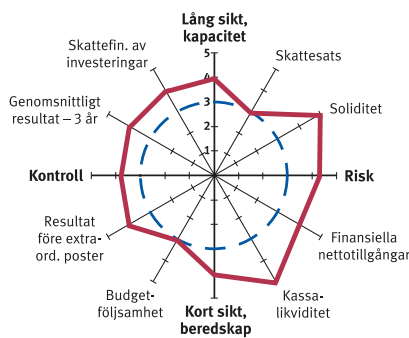
Lysekil

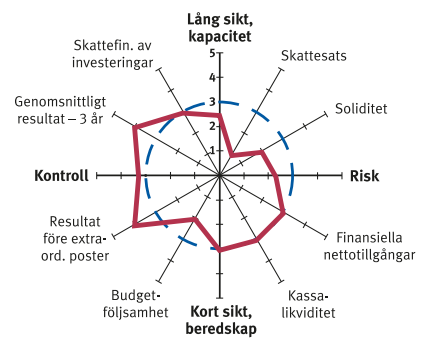
Mariestad

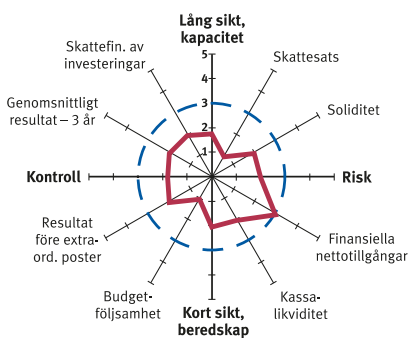
Mark

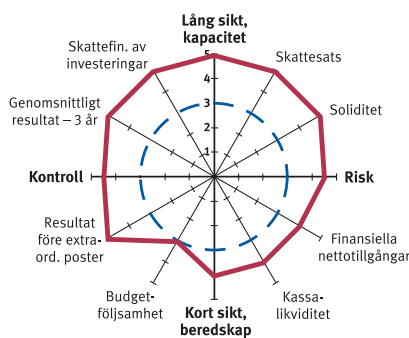
Mellerud

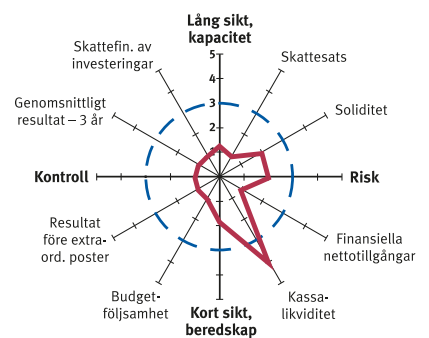
Munkedal

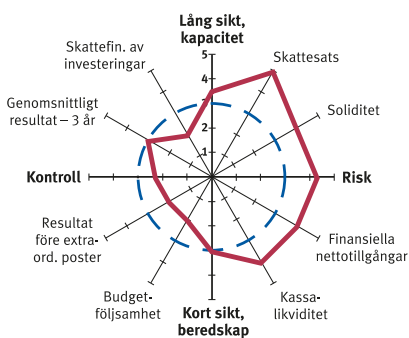
Möndal

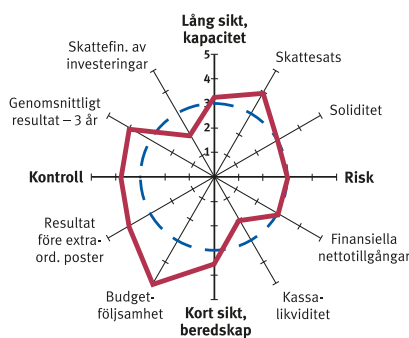
Orust

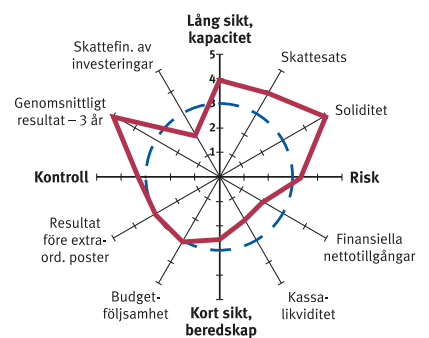
Partille

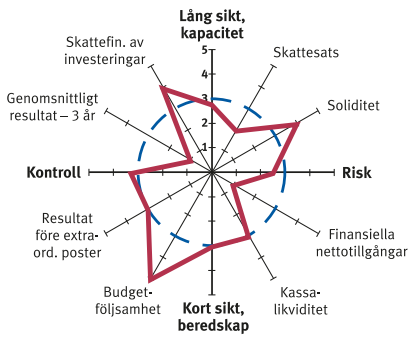
Skara

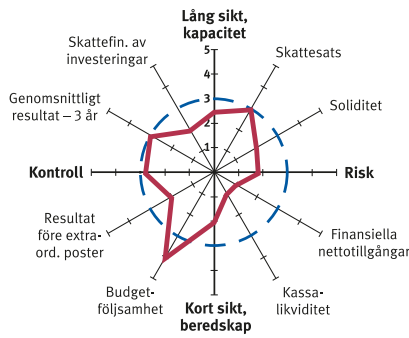
Skövde

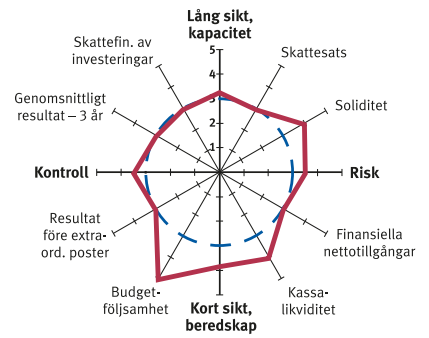
Sotenäs

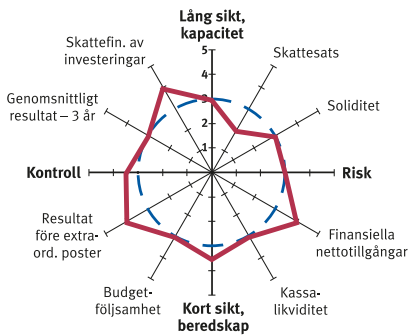
Stenungsund

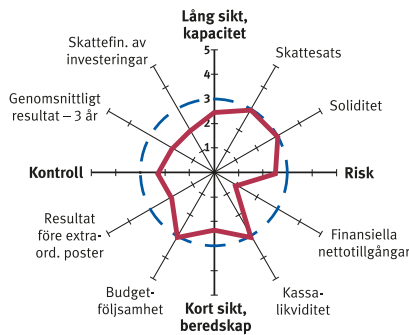
Strömstad

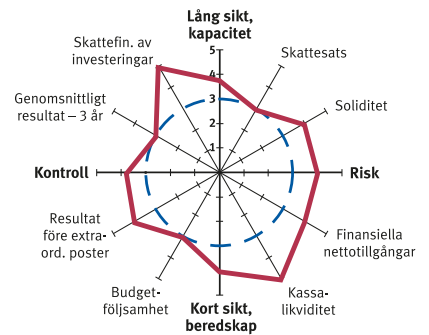
Svenljunga

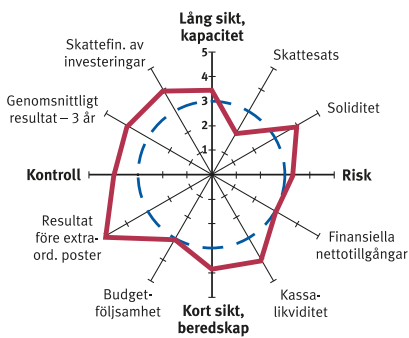
Tanum

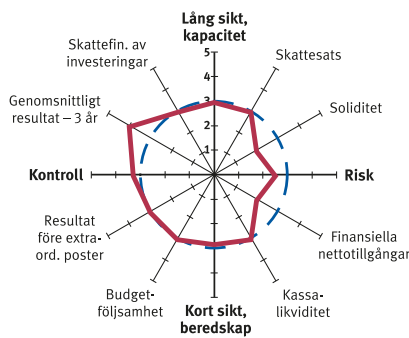
Tibro

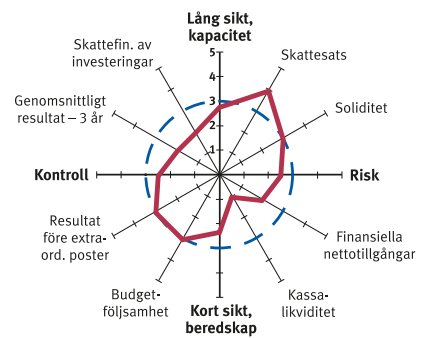
Tidaholm

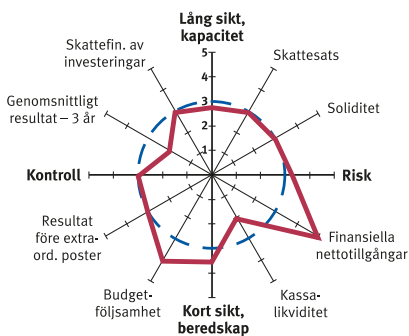
Tjörn

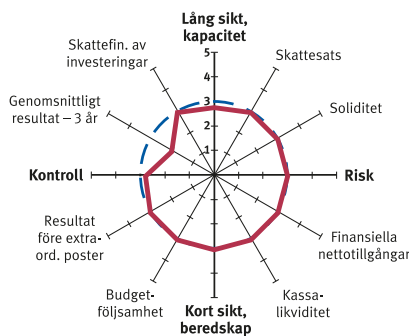
Tranemo

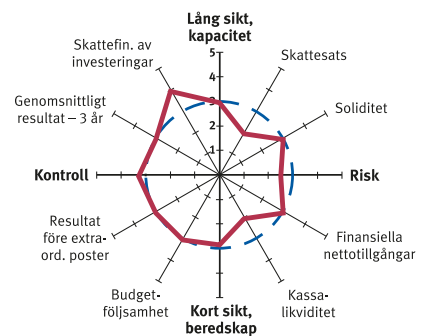
Trollhättan

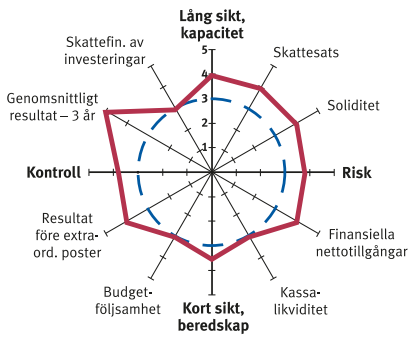
Töreboda

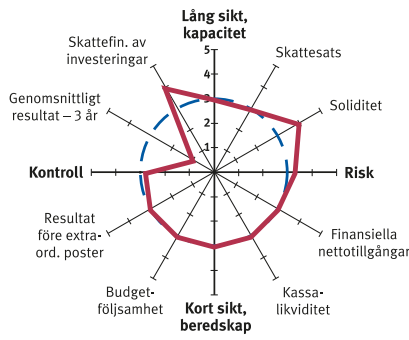
Uddevalla

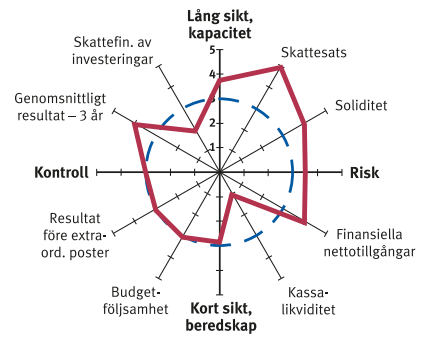
Ulricehamn

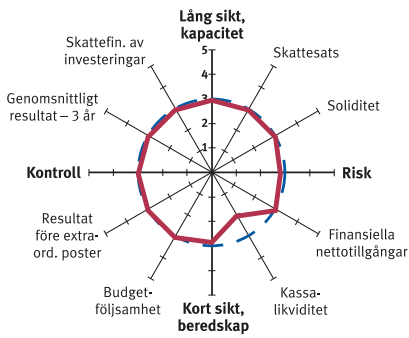
Vara

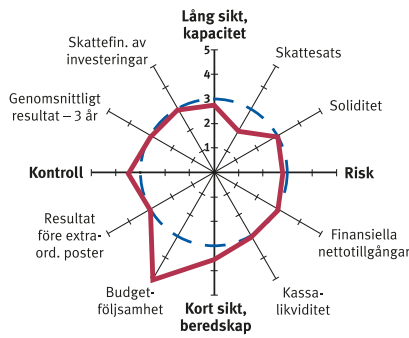
Varberg

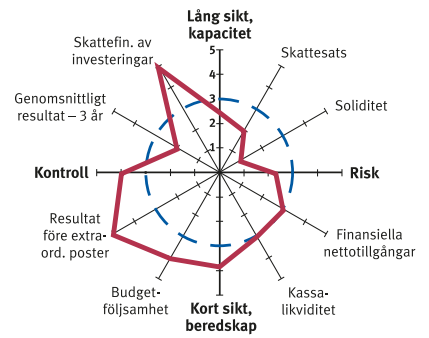
Vårgårda

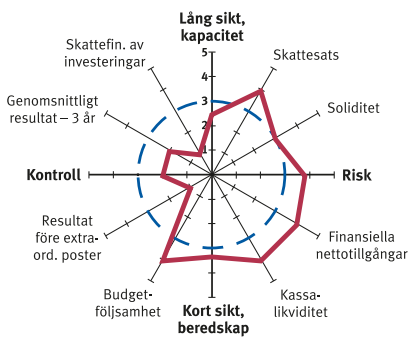
Vänersborg

Åmål

Öckerö

Finansiella nyckeltal 2015

Resultat före extraordinära poster/verksamhetens kostnader (%)	
Ale	2,4
Alingsås	1,4
Bengtstors	2,7
Bollebygd	4,4
Borås	2,5
Dals-Ed	0,2
Essunga	1,8
Falkenberg	2,6
Falköping	1,4
Färgelanda	0,0
Grästorp	3,6
Gullspång	1,8
Göteborg	2,4
Götene	1,6
Halmstad	1,9
Herrljunga	1,9
Hjo	1,6
Hylte	2,9
Härryda	3,7
Karlsborg	2,4
Kungsbacka	2,2
Kungälv	-0,6
Laholm	0,9
Lerum	1,8
Lidköping	0,9
Lilla Edet	-1,0
Lysekil	3,7
Mariestad	0,4
Mark	3,4
Mellerud	2,6
Munkedal	0,1
Mölnadal	6,9
Orust	-4,6
Partille	0,8
Skara	2,9
Skövde	2,5
Sotenäs	2,2
Stenungssund	1,3
Strömstad	1,7
Svenljunga	3,6
Tanum	0,8
Tibro	3,1
Tidaholm	4,7
Tjörn	2,0
Tranemo	1,9
Trollhättan	1,7
Töreboda	2,0
Uddevalla	2,4
Ulricehamn	3,6
Vara	1,5
Varberg	2,1
Värgårda	1,5
Vänersborg	1,7
Åmål	4,0
Öckerö	-0,5
Medel	2,0

Resultat före extraordinära poster under de tre senaste åren/ verksamhetens kostnader tre senaste åren (%)	
Ale	2,3
Alingsås	1,6
Bengtstors	1,8
Bollebygd	2,6
Borås	2,7
Dals-Ed	1,1
Essunga	1,1
Falkenberg	2,6
Falköping	2,1
Färgelanda	3,1
Grästorp	2,5
Gullspång	2,5
Göteborg	1,9
Götene	1,4
Halmstad	3,1
Herrljunga	2,6
Hjo	2,4
Hylte	1,8
Härryda	3,7
Karlsborg	2,4
Kungsbacka	2,2
Kungälv	0,8
Laholm	0,9
Lerum	1,8
Lidköping	0,9
Lilla Edet	-1,0
Lysekil	3,7
Mariestad	0,8
Mark	3,4
Mellerud	2,8
Munkedal	0,6
Mölnadal	4,1
Orust	-2,5
Partille	1,3
Skara	2,6
Skövde	3,5
Sotenäs	0,0
Stenungssund	1,6
Strömstad	2,5
Svenljunga	1,8
Tanum	1,1
Tibro	2,4
Tidaholm	2,8
Tjörn	2,8
Tranemo	0,8
Trollhättan	1,0
Töreboda	0,8
Uddevalla	2,3
Ulricehamn	3,6
Vara	0,5
Varberg	3,0
Värgårda	1,7
Vänersborg	1,3
Åmål	0,6
Öckerö	0,8
Medel	1,9

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 17.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna (%)	
Ale	39
Alingsås	90
Bengtsfors	90
Bollebygd	110
Borås	88
Dals-Ed	47
Essunga	97
Falkenberg	66
Falköping	72
Färgelanda	112
Grästorps	148
Gullspång	90
Göteborg	70
Götene	68
Halmstad	76
Herrljunga	109
Hjo	37
Hylte	217
Härryda	61
Karlsborg	116
Kungsbacka	104
Kungälv	28
Laholm	100
Lerum	104
Lidköping	66
Lilla Edet	16
Lysekil	160
Mariestad	49
Mark	120
Mellerud	89
Munkedal	47
Mölnadal	190
Orust	-1
Partille	42
Skara	48
Skövde	47
Sotenäs	111
Stenungssund	40
Strömstad	71
Svenljunga	109
Tanum	56
Tibro	287
Tidaholm	136
Tjörn	67
Tranemo	51
Trollhättan	88
Töreboda	75
Uddevalla	113
Ulricehamn	95
Vara	120
Varberg	55
Vårgårda	68
Vänersborg	60
Åmål	222
Öckerö	28
Medel	88

Investeringar/verksamhetens nettokostnader (%)	
Ale	20
Alingsås	5
Bengtsfors	10
Bollebygd	9
Borås	8
Dals-Ed	10
Essunga	7
Falkenberg	10
Falköping	10
Färgelanda	3
Grästorps	7
Gullspång	6
Göteborg	9
Götene	9
Halmstad	12
Herrljunga	6
Hjo	16
Hylte	5
Härryda	17
Karlsborg	6
Kungsbacka	9
Kungälv	15
Laholm	5
Lerum	7
Lidköping	11
Lilla Edet	4
Lysekil	5
Mariestad	9
Mark	6
Mellerud	9
Munkedal	8
Mölnadal	8
Orust	33
Partille	8
Skara	14
Skövde	20
Sotenäs	11
Stenungssund	17
Strömstad	9
Svenljunga	6
Tanum	16
Tibro	2
Tidaholm	9
Tjörn	10
Tranemo	17
Trollhättan	5
Töreboda	9
Uddevalla	6
Ulricehamn	9
Vara	6
Varberg	12
Vårgårda	9
Vänersborg	10
Åmål	3
Öckerö	6
Medel	9,6

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 17.

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser (%)	
Ale	15
Alingsås	21
Bengtsfors	6
Bollebygd	9
Borås	19
Dals-Ed	12
Essunga	15
Falkenberg	16
Falköping	6
Färgelanda	-19
Grästorps	0
Gullspång	-28
Göteborg	16
Götene	8
Halmstad	62
Herrljunga	43
Hjo	17
Hylte	-8
Härryda	26
Karlsborg	5
Kungsbacka	28
Kungälv	11
Laholm	22
Lerum	16
Lidköping	35
Lilla Edet	-28
Lysekil	-20
Mariestad	-13
Mark	36
Mellerud	-1
Munkedal	-8
Mölnadal	38
Orust	-10
Partille	27
Skara	8
Skövde	36
Sotenäs	23
Stenungssund	-1
Strömstad	25
Svenljunga	11
Tanum	11
Tibro	24
Tidaholm	29
Tjörn	2
Tranemo	19
Trollhättan	20
Töreboda	14
Uddevalla	8
Ulricehamn	29
Vara	29
Varberg	22
Vårgårda	10
Vänersborg	9
Åmål	-27
Öckerö	8
Medel	12,4

Kassalikviditet (%)	
Ale	61
Alingsås	266
Bengtsfors	122
Bollebygd	135
Borås	123
Dals-Ed	72
Essunga	85
Falkenberg	81
Falköping	68
Färgelanda	82
Grästorps	95
Gullspång	83
Göteborg	81
Götene	79
Halmstad	275
Herrljunga	101
Hjo	40
Hylte	101
Härryda	32
Karlsborg	89
Kungsbacka	62
Kungälv	93
Laholm	140
Lerum	148
Lidköping	660
Lilla Edet	74
Lysekil	89
Mariestad	67
Mark	228
Mellerud	72
Munkedal	68
Mölnadal	103
Orust	110
Partille	178
Skara	71
Skövde	71
Sotenäs	95
Stenungssund	52
Strömstad	124
Svenljunga	90
Tanum	81
Tibro	179
Tidaholm	102
Tjörn	94
Tranemo	57
Trollhättan	68
Töreboda	89
Uddevalla	64
Ulricehamn	76
Vara	85
Varberg	56
Vårgårda	58
Vänersborg	72
Åmål	92
Öckerö	143
Medel	108,8

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 17.

Finansiella nettotilgångar (%)	
Ale	-20
Alingsås	32
Bengtsfors	-24
Bollebygd	-26
Borås	14
Dals-Ed	-32
Essunga	-2
Falkenberg	-12
Falköping	-32
Färgelanda	-11
Grästorps	-25
Gullspång	-11
Göteborg	-21
Götene	4
Halmstad	41
Herrljunga	25
Hjo	-16
Hylte	-41
Härryda	-33
Karlsborg	-14
Kungsbacka	-21
Kungälv	-32
Laholm	18
Lerum	-29
Lidköping	43
Lilla Edet	-24
Lysekil	-11
Mariestad	-27
Mark	22
Mellerud	-25
Munkedal	-20
Mölnadal	18
Orust	-69
Partille	7
Skara	-2
Skövde	-34
Sotenäs	-53
Stenungssund	-44
Strömstad	-1
Svenljunga	13
Tanum	-66
Tibro	20
Tidaholm	-17
Tjörn	-38
Tranemo	-31
Trollhättan	36
Töreboda	-8
Uddevalla	-8
Ulricehamn	14
Vara	-3
Varberg	10
Vårgårda	-9
Vänersborg	-18
Åmål	-2
Öckerö	7
Medel	-10,8

Skattesats (kr)	
Ale	21,87
Alingsås	21,36
Bengtsfors	22,92
Bollebygd	21,59
Borås	21,06
Dals-Ed	23,21
Essunga	21,57
Falkenberg	21,10
Falköping	21,60
Färgelanda	22,26
Grästorps	21,57
Gullspång	22,49
Göteborg	21,12
Götene	21,77
Halmstad	20,43
Herrljunga	21,94
Hjo	21,57
Hylte	21,45
Härryda	20,62
Karlsborg	21,32
Kungsbacka	21,33
Kungälv	21,44
Laholm	20,58
Lerum	20,65
Lidköping	20,86
Lilla Edet	22,37
Lysekil	22,46
Mariestad	21,26
Mark	21,21
Mellerud	22,60
Munkedal	22,68
Mölnadal	20,26
Orust	22,71
Partille	19,96
Skara	21,10
Skövde	20,86
Sotenäs	21,99
Stenungssund	21,64
Strömstad	21,91
Svenljunga	22,15
Tanum	21,56
Tibro	21,21
Tidaholm	22,07
Tjörn	21,21
Tranemo	21,00
Trollhättan	21,56
Töreboda	21,12
Uddevalla	22,16
Ulricehamn	21,05
Vara	21,27
Varberg	20,33
Vårgårda	21,21
Vänersborg	22,21
Åmål	22,46
Öckerö	20,76
Medel	21,52

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 17.

Borgensåtagande/verksamhetens bruttokostnader (%)	
Ale	26
Alingsås	109
Bengtsfors	29
Bollebygd	57
Borås	7
Dals-Ed	43
Essunga	37
Falkenberg	10
Falköping	22
Färgelanda	33
Grästorp	45
Gullspång	38
Göteborg	13
Götene	54
Halmstad	70
Herrljunga	61
Hjo	33
Hylte	16
Härryda	8
Karlsborg	51
Kungsbacka	56
Kungälv	22
Laholm	45
Lerum	5
Lidköping	7
Lilla Edet	65
Lysekil	100
Mariestad	39
Mark	43
Mellerud	23
Munkedal	33
Mölnadal	77
Orust	41
Partille	80
Skara	10
Skövde	18
Sotenäs	82
Stenungssund	35
Strömstad	139
Svenljunga	37
Tanum	37
Tibro	34
Tidaholm	44
Tjörn	68
Tranemo	20
Trollhättan	137
Töreboda	46
Uddevalla	14
Ulricehamn	11
Vara	26
Varberg	17
Vårgårda	35
Vänersborg	45
Åmål	153
Öckerö	1
Medel	44

Budgetavvikelse verksamhetens nettokostnader i relation till verksamhetens bruttokostnader (%)	
Ale	0,3
Alingsås	-0,1
Bengtsfors	0,2
Bollebygd	1,4
Borås	-1,2
Dals-Ed	2,0
Essunga	-0,4
Falkenberg	0,8
Falköping	0,4
Färgelanda	-1,4
Grästorp	0,9
Gullspång	-0,6
Göteborg	0,5
Götene	1,7
Halmstad	0,8
Herrljunga	1,3
Hjo	-0,1
Hylte	0,1
Härryda	0,8
Karlsborg	0,2
Kungsbacka	1,8
Kungälv	-1,1
Laholm	-0,4
Lerum	1,3
Lidköping	1,2
Lilla Edet	-1,8
Lysekil	-0,7
Mariestad	-0,5
Mark	1,5
Mellerud	-0,8
Munkedal	-2,7
Mölnadal	1,9
Orust	-5,8
Partille	-0,4
Skara	0,2
Skövde	1
Sotenäs	0,2
Stenungssund	-0,1
Strömstad	0,2
Svenljunga	0,8
Tanum	0,9
Tibro	0,8
Tidaholm	3,2
Tjörn	0,9
Tranemo	0,9
Trollhättan	0,7
Töreboda	0,8
Uddevalla	0,9
Ulricehamn	1,9
Vara	0,9
Varberg	1,4
Vårgårda	-0,3
Vänersborg	0,2
Åmål	0,7
Öckerö	-0,2
Medel	0,3

Samtliga nyckeltal förklaras på sidan 17.

Kommunforskning i Västsverige

är en organisation som bedriver forskning inom området ekonomi och organisation i kommuner och landsting. Organisationen och verksamheten är uppbyggd kring ett samarbetsavtal mellan kommuner och landsting samt universitet och högskolor i Västsverige. Syftet med samarbetsavtalet är att initiera forskning inom det nämnda området och därigenom bidra till att skapa en stark forskningsmiljö. KFi:s verksamhet idag kan delas in i områdena redovisning, organisering och styrning.

**KommunForskning
i Västsverige**